

Warkplan

2019

van het

**HUUS VAN DE
TOL**

Inholdsopgave

Veurof **pag. 6**

1. Organisatie **pag. 9**

1.1 Algemien

1.2 Strategisch Beleidsplan 2017-2020

1.3 Personele ontwikkelingen

1.3.1 Een neie directeur

1.3.2 Streeктаolfunctionaris-in-opleiding

1.3.2.1 *Wat gaow doen?*

1.3.2.2 *Warving van de kandidaat-streeктаolfunctionaris*

1.3.3.3 *Stappenplan*

1.3.3.4 *Financiën*

1.4 Drents is underdiel van het Nedersaksisch

1.4.1 Convenant Nedersaksisch veur meer landelijke erkenning

1.4.2 Samenwarking in Nedersaksisch verband

1.5 Bereiken jongern

2. Informatieverstrekking aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden **pag. 17**

2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking

2.1.1 Algemeine promotie

2.1.2 Communicatiemiddeln van dizze tied

2.1.3 Umroepen en bladen

2.1.3.1 *RTV Drenthe*

2.1.3.2 *Dagblad van het Noorden*

2.1.3.3 *Aandere umroepen en bladen*

2.1.4 Overheden

2.1.5 Taolschultes en keurnoten

- 2.1.6 De Kiepshop
- 2.1.7 Donateur- / Huusvriendenactie
- 2.1.8 Bedrijfssponsoring
- 2.1.9 Het Huus naor boeten

2.2 Informatiedienstverlening

- 2.2.1 Vraagbaak
- 2.2.2 Websteden
 - 2.2.2.1 *Webstee www.huusvandetaol.nl*
 - 2.2.2.2 *Webstee www.hetDrentseboek.nl*
- 2.2.3 Lezingen en warkwinkels
- 2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum
 - 2.2.4.1 *Digitaliseren van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum*
- 2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol
- 2.2.6 Drenten in de Vrömde
- 2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents
- 2.2.8 Aandere participanten in streektaollaand
 - 2.2.8.1 *Gezamenlijke Nedersaksische Portal / Website*
 - 2.2.8.2 *Samenwarking op onderwijsgebied*
- 2.2.9 Taolwetenschappelijk onderzoek, studie en publicaties
- 2.2.10 Vertaolwark
- 2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

pag. 31

3.1 Meertmaond-streektaolmaond

- 3.1.1 Streektaolkwissen

3.2 Streektaolevenementen

3.3 Drentse quizzen

3.4 Activiteiten veur jongern

3.5 Ienakterfestival 2019

3.6 Peter van der Velde preject

4.	Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten	pag. 33
4.1	Cursussen veur groten	
4.1.1	Drenthecursus	
4.1.2	Dieper-deur-Drenthe	
4.1.3	Spellingcursus	
4.1.4	Broescursussen	
4.1.5	Moi!	
4.2	Veurschoelse educatie	
4.3	Basisonderwies	
4.3.1	Veurlichting	
4.3.2	Streektaoeducatie as underdiel van erfgoededucatie	
4.3.3	Speulenderwies	
4.3.4	Lesmateriaal	
4.3.5	Kört wark op schoelen	
4.4	Veurtgezet onderwies	
4.4.1	Algemien	
4.4.2	Kört wark op schoelen	
4.5	Middelbaar beroepsunderwies	
4.6	Hoger beroepsunderwies	
5.	Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe	pag.39
5.1	Begeleiding en ondersteuning schrievers	
5.2	Boeken en e-boeken	
5.3	Tiedschriften	
5.3.1	Drents letterkundig tiedschrift Roet	
5.3.2	Tiedschrift Zinnig	
5.4	Eigen publicaties	
5.4.1	Wetenschappelijke publicaties	
5.4.2	B'ART 2019	
5.5.3	Moi! Kuj 't even wachten?	
5.5	Toneelfonds	
5.6	Taal an Taofel	

- 5.7 Schriefwedstried**
- 5.8 Literatuurfestival Zomerzinnen**
- 5.9 Producties veur derden**

- 6. Streeksaolmeziek**
- 6.1 Promotie**
- 6.2 Meziekwerkgroep**
- 6.3 Adviesfunctie**
- 6.4 Bibliotheekfunctie**

pag. 46

Veurof

Het Programma van Eisen dat de Provincie opsteld hef, is vanzölfsprekend het oetgangspunt veur het beleid van het Huus van de Taol in 2018. Dizze eisen bint baseerd op het provinciale cultuurbeleid, zoas opschreven in de cultuurnota veur de jaoren 2017-2020 met de naam “De Verbeelding van Drenthe”. Dizze neie cultuurnota is maakt op basis van het college-akkoord 2015 met as titel “Dynamisch en ondernemend”.

Het provinciale cultuurbeleid 2017-2021 hef drie hoofdthema’s:

1. Cultuur en maatschappij: een sociaal cultureel klimaat waarin kunst en cultuur een plek hebt en waar mènsen an metdoen kunt.
2. Cultuur, economie en ruimte: in economische en ruimtelijke ontwikkelingen speult cultuur een belangrieke rol.
3. Cultuur en erfgoed: het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zuken naor neie manieren um dat verhaal te vertellen.

In elk van dizze drie hoofdthema’s is een goeie plek veur de streektaol logisch.

In de cultuurnota “De verbeelding van Drenthe 2017-2020” zeg de Provincie Drenthe:

‘Wij zetten ons op meerdere manieren in voor een betere borging van het Drents. Wij willen de bewustwording van de meerwaarde van de streektaal bevorderen. Streektaal verbindt mensen: met elkaar en met de streek waar ze wonen. Gebruik van de Drentse taal roept solidariteit, vertrouwdeheid en herkenning op en draagt bij aan de identiteit van Drenthe. In de afgelopen jaren hebben wij ons, samen met (en vooral via de activiteiten van) het Huus van de Taol, ingezet voor verbetering van het imago van de streektaal. Het Drents is op bijzondere en eigentijdse manieren ‘in de markt’ gezet, bijvoorbeeld door popmuziekprojecten, maar ook door het aanspreken van jongeren via moderne digitale technieken en media. Wij blijven het Huus van de Taol ondersteunen om haar diverse activiteiten uit te voeren. In 2015 zijn wij gestart met het vierjarige project ‘Bevordering Drents en Duits’. Hogeschool Stenden zorgt er, samen met een groep basisscholen, voor dat op meerdere basisscholen in Zuidoost-Drenthe lessen Drents en Duits worden gegeven. Daarnaast zorgt het Huus van de Taol voor het actualiseren en uitbreiden van de website www.wiesneus.nl. Deze website willen we laten doorgroeien tot een gemakkelijk toegankelijke en informatieve website voor iedereen die zich met het Drents wil bezighouden.’

Wij vindt het mooi en goed dat zowel de streektaol zölf as het Huus van de Taol in ‘t biezunder op dizze positieve manier in “De verbeelding van Drenthe 2017-2020” nuumd wordt. De oetwarking van de cultuurnota via het Programma van Eisen naor het warkplan veur 2019 is der iene waar het

Huus van de Taol hielemaol achter stiet.

In het Programma van Eisen hef de Provincie Drenthe de volgende producten en wensen vermeld:

1. Informatieverstrekking an culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden;
2. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen;
3. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaaleducatieve projecten;
4. Verzorging van publicaties over en in de Drentse taal;
5. Streektaalmuziek.

Dizze onderwarpen bint oetwarkt in de hoofdstukken twee tot en met zes van dit warkplan.

Nao goed onderling overleg is an het Programma van Eisen een extra product toevoegd, namelijk het opleidingstraject veur de nog te warven streektaolfunctionaris. Dit onderdeel van het warkplan 2019 is beschreven op de bladziedes 11 tot en met 14 in hoofdstuk 1.3.2 Streektaolfunctionaris-in-opleiding (en de sub-paragrafen 1.3.2.1, 1.3.2.2, 1.3.2.3 en 1.3.2.4).

Op landelijk / Europees niveau is hoofdstuk II van het Europees Handvest veur regionale taolen en taolen van minderheden leidend. Het belangriekste daoroet:

- de erkenning dat regionale taolen een uting van culturele riekdom bint;
- de eerbiediging van het geografische gebied van elke regionale taol;
- de noodzaak um vastberaoden op te treden um regionale taolen te bevördern en te bescharmen;
- de vergemakkelijking en aanmoediging van het gebroek van regionale taolen (zowal spreuken as schriftelijk; zowal in 't openbare as het particuliere leven);
- ontwikkeling van banden en culturele betrekkingen tussen taolgroepen;
- passende vörms en middeln veur onderwies en bestudering van regionale taolen bint op alle niveaus neudig;
- meugelijkheden bieden de taol te leren;
- bevörderung van studie en onderzuuk van regionale taolen an universiteiten;
- bevörderung van internationale oetwisselingen;
- het vortnimmn van elke vörm van achteroetsteuten van de regionale taolen;
- het kweken van wederzieds begrip tussen taolgroepen.

Op het moment dat dit warkplan veur 2019 opsteld wordt, is het covenant veur meer landelijke erkenning, stimulering en waardering veur het Nedersaksisch grootkans undertiekend. As daotum hievrer stiet de tiende oktober op de agenda en as plek waor het gebeuren zal, is Zwolle anwezen.

Wij mugt er dan ok van oetgaon dat de licht hogere vörm van erkenning van het Nedersaksisch - erkenning 2plus - der dan eindelijk kommen is. Met name SONT (= de overkoepelnde organisatie veur het Nedersaksische taolgebeid van Nederland: **Streektaol Organisaties Nedersaksisch**

Taalgebied) hef daor samen met overheden in Noordoost-Nederland zien best veur daon. Hierbij mag ok de veurtrekkersrol die de Provincie Drenthe jaorenlang speuld hef niet vergeten worden. Vanzölf zal het Huus van de Taol metwarken an de oetvoering van het convenant en het meerjaorenprogramma, zoas wij al jaoren een veurtrekkersrol vervult um in de maande met de aandere streektaolinstituten op te trekken. Het Huus vindt namelijk dat der meer oetstraaling veur het Nedersaksisch as totaliteit kommen mot.

In de loop van 2017 hef het bestuur van het Huus van de Taol een Personeelsbeleidsplan veur de jaoren 2017-2021 opstellen laoten um ok op dit gebied verantwoord beleid voeren te kunnen. Naor verwachting - bij het opstellen van het plan - zulden in de loop van een periode van vief jaor een viertal oudere personeelsleden stoppen met heur inzet veur het Huus van de Taol. In 2018 is maor weer ies bleken dat paartie plannen mangs deur de praktijk inhaald wordt. Maor liefst vier personeelsleden hebt in dat jaor namelijk besleuten te stoppen, waarvan maor ien op basis van leeftied. Daorbovenop lig dan ok nog het gegeven dat twee van de overblijvende warknimmers in 2019 respectievelijk 64 en 65 wordt en dus ok mooi richting persioen gaot. Het mag dudelijk weden dat het bovenstaonde der in een kleine organisatie as het Huus van de Taol geweldig inhakt. In hoofdstuk 1. *Organisatie* - 1.3. *Personele ontwikkelingen* wordt naoder beschreven hoe we in 2019 de personele toekomst wieder waarborgt.

Lös van wat hierboven kört umschreven is, denk we dat het Huus van de Taol der goed veur stiet. De organisatie is kerngezond en zal dat zunder twiefel ok blieven. Hetzölfde geldt veur de streektaol op zuch. Dat is overdudelijk bleken oet het onderzoek dat het Drents Panel under eindredactie van Hugo Parker Brady in de periode van 8 tot 22 febrewaori oetvoerd hef. Zowal de beheersing van het Drents, de holding t.o.v. de streektaol as de naamsbekendheid van het Huus van de Taol kwamen as oeterst positief oet de bus. Risseltaoten waor we met wieder kunt.

Vanzölf is dit warkplan schreven in de Drentse taal. Verschillende warknimmers van het Huus van de Taol hebt underdielen schreven en zie hebt dat daon in heur eigen variant. De oplettende lezer zal dat zeker zien. Die verscheidenheid van de streektaol laot wij geern terugkommen in dit warkplan, waarvan Jan Germs de eindredactie had hef.

1. Organisatie

Het Huus van de Taol is een kleine organisatie en daar zal naar verwachting de komende jaoren niet veul veraandering in kommen. In 2019 zal het - zowal kantitatief as kwalitatief - op peil holden van het personeelsbestand speerpunt weden (zie verderop bij 1.3).

Extra warkzaamheden kunt hiel goed op prejectmatige basis oetvoerd worden en dat zuw in 2019 ok weer naar vermogen doen, maor het is meugelijk dat de personele perikeln dusdanig veul tied en energie vreet, dat neie prejecten even parkeerd worden moet.

Gelukkig bint er de vrijwilligers die een koppel wark verricht.

As kleine organisatie is het veur het Huus van de Taol van wezenlijk belang dat er op veul terreinen met aandern samenwarkt wordt. Zo was het en zo mot het blieven.

1.1. Algemien

In mei 2015 is het Huus van de Taol verhoesd van de Wattweg in Beilen naor de zuudwestvelugel van het gemientehoes van Midden-Drenthe. Dizze stee is veur de instelling prima: centraal in het dörp Beilen, alle wenselijke ruimtes veurhanden, een goeie hoesbaos die veul faciliteiten böd en een eigentiedse inrichting. Der is een huurcontract tot en met meert 2025 met de gemiente Midden-Drenthe angaon, dat over veraandering van locatie huuf we oes veurlopig niet drok te maken.

De centralere plek in het dörp Beilen gef goeie meugelijkheden wat anloop angiet. Het gemientehoes wordt dagelijks deur honderden mènsen bezöcht en dizze toevallige passanten moet feilijk oetdaagd worden ok even binnen te lopen in het Huus van de Taol. Daorum geef wij oeze winkel (Kiepsshop) meer oetstraling en blieft daoran warken. Dat doew under andern deur ok Tourist Infopunt te weden en deur een vaste aandachtstaofel in de entree van het gemientehoes.

1.2 Strategisch Beleidsplan 2017-2020

In de loop van 2016 hef het bestuur van het Huus van de Taol een strategisch beleidsplan veur de jaoren 2017-2020 maken laoten en vaststeld. Dit plan gef op hoofdlienen richting an het beleid tot en met 2020, zoas dat het bestuur veur ogen stiet.

Het 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' is in overienstemming met 'De Verbeelding van Drenthe', de cultuurnota van de previncie, en met de Programma's van Eisen die de previncie de leste jaoren formuleerd hef. Het 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' is bij de previncie bekend en positief beoordield.

1.3 Personele ontwikkelingen

Het Huus van de Taol hef vanof de oprichting op ien meert 2007 de beschikking had over bekwame metwarkers, die boetendes allemaol heur eigen specifieke kwaliteiten hadden en daormet dus aanvullend an mekaar waren. Ok niet onbelangriek was al die jaoren het gegeven dat elk zien wark met inzet en passie oetvoerd hef. Der was sprake van goeie continuïteit en verloop under het personeel was der nauwelijks. Maor een combinatie van factoren hef as risseltaot had, dat der in het jaor 2018 in vrij kôrte tied vier van de acht personeelsleden stopt bint. Boetendes bint er nog twee warknemers die niet zo hiel wied meer van de pensioengerechtigde leeftied of bint.

An het èende van 2017 bestun het personeelsbestand van het Huus van de Taol oet:

1. Hermien Haar; 65 jaor (16-12-1952)
2. Jan Germs; 63 jaor (20-4-1954)
3. Baukje Bloemert; 62 jaor (4-4-1955)
4. Alja Kiers; 59 jaor (14-11-1958)
5. Bert Rossing; 52 jaor (8-7-1965)
6. Abel Darwinkel; 49 jaor (14-08-1968)
7. Rosalien Sattler; 38 jaor (31-08-1979)
8. Erwin Kikkers; 25 jaor (14-01-1992).

In de loop van 2018 is het dienstverband met Hermien Haar (hoofd oetgeverij), Alja Kiers (hoofd administratie), Abel Darwinkel (streektaolfunctionaris) en Erwin Kikkers (eindredacteur Zinnig en beheerder neie media) eindigd. Zoas oet het overzichtie hierboven blek, wordt Baukje Bloemert en Jan Germs in 2019 resp. 64 en 65 jaor, wat in heur geval inholdt dat ze over een paar jaor ok stopt. Hierbij mot wieder nog vermeld worden dat Jan Germs angeven hef geern te willen stoppen as directeur um daornao nog twee jaor in dienst te blieden as streektaolfunctionaris.

Gelukkig is der nog altied prima personeel warkzaam in 't Huus van de Taol, bint bepaolde taken goed herverdiend en blef een diel van het vertrökken personeel wal actief veur de organisatie: as vrijwilligers, as zzp'er, toch nog as warknemer met veul minder uren.

Zo blef Hermien Haar redactielid van *Zinnig* en blef ze ok in een diel van 2019 de financiële administratie doen. Wellicht zal het neie hoofd administratie - Jan Regtop - in de loop van de tied de boekholding overnimen. Op grond van zien ervaring en opleiding mot e daortoe in staat weden. Het sprek veur zuch dat e dan oetbreiding van uren kreg. Behalve het redacteurschap van *Zinnig* blef Hermien Haar dan ok nog actief op het gebied van vörmgeving en opmaak. Veur een diel döt ze dat wark as vrijwilliger en veur een diel as zzp'er.

Alja Kiers - veurmaolig hoofd adminstratie - blef as vrijwilliger ok actief veur het Huus van de Taol.

Under andern giet ze de cursusorganisatie veur heur rekening nimmen, zit ze in de redactie van het tiedschrift *Wiesneus*, gef ze cursussen en döt ze aandere hand- en spandiensten.

Abel Darwinkel hef in de vieftien jaor dat e veur de streeктаolorganisatie warkt geweldig veul kennis opdaon. Die opbouwde kennis zal niet meer dagelijks beschikbaar weden veur het Huus van de Taol, maor Abel hef angeven dat e as zzp'er in te huren is veur taolige opdrachten. Ok van dit aanbod zul we naor vermogen gebroek maken.

Al met al bin we geweldig bliede dat de old-warknimmers zuch zo verbunden vuult met het Huus van de Taol dat ze heur ervaring en kennis wilt blieven inzetten.

Maor met name op het gebied van het taolige wark - de basis van de organisatie - is gerichte actie neudig um de continuïteit in de toekomst waarborgen te kunnen. Op het moment dat dit *Warkplan 2019* opsteld wordt (juli 2018) is nog niet bekend wat die 'gerichte actie' opleverd hef. Maor um het Huus van de Taol echt toekomstbestendig te maken moet der in de overgang van 2018 naor 2019 twee neie functionarissen weden: een neie directeur en een streeктаolfunctionaris-in-opleiding.

1.3.1 Een neie directeur

In het naojaor van 2018 wordt er een sollicitatieprocedure veur een neie directeur opstart, die per ien jannewaori 2019 begunt in dizze functie. Umdat er een ingewarkte streeктаolfunctionaris is in de persoon van Jan Germs hef de neie directeur gelegenheid um gedegen kennis van de streeктаol op te bouwen en te profiteren van de ervaringen van de dan veurmaolige directeur, die immers in dienst blef as streeктаolfunctionaris. Het sprek veur zuch dat passie en gedrevenheid basaal bint veur dizze leidinggevende.

1.3.2 Streeктаolfunctionaris-in-opleiding

Daornaost zal der een streeктаolfunctionaris opleid worden moeten. Der is nou ienmaal gien opleiding op dit gebied en daarom is het neudig dat het Huus van de Taol zölf een traject oetstippelt. We wilt daarom twee jaor lang (in 2019 en 2020) een jongere metwarker opleiden, die bij het vertrek van Jan Germs de taken as streeктаolfunctionaris niet allén overnemen kan, maor ok klaar is um an die functie een eigentiedse invulling te geven. We hoopt per ien jannewaori 2019 de neie (aspirant-)streeктаolfunctionaris veurstellen te kunnen.

1.3.2.1 *Wat gaow doen?*

In de tweede helft van 2018 gaow actief op zuuk naor een jongere die opleid wordt tot streeктаolfunctionaris. Jongere wil in dit verband zeggen: bij veurkeur nog gien 40 jaor!

De op te leiden streeктаolfunctionaris kreg een aanstelling van 32 uur en wordt salarieerd in schaal 8 van de CAO veur Openbare Bibliotheken! Dizze inschaling en hoeveulheid uren is neudig um de

kans op continuïteit zo groot mogelijk te maken. Bij een korter en minder goed betaald dienstverband is de kans te groot dat de op te leiden streektaolfunctionaris al weer vlot naar ander werk solliciteert. Het verleden heeft dit risico genoeg aangetoond en jonge krachten als Loes van der Laan en Erwin Kikkers keuzen daarom voor meer uren bij onze regionale omroep.

Daarom moet er ook echt perspectief kunnen worden aan de nieuwe streektaolfunctionaris. Dat houdt in dat er per 01-01-2021 een uitbreiding van uren van 36 uur in de week te werk wordt gesteld. Ook gaat er per die datum over naar een hogere schaal. Dat kan dan uit de reguliere begroting van het Huus van de Taol betaald worden, want Jan Germs gaat per die datum van de loonlijst.

Behalve opleid worden voor 'reguliere' streektaolactiviteiten wordt de beoogde streektaolfunctionaris ook inzet en krijgt de tijd om nieuwe media meer en beter te implementeren, richting het onderwijs moderne middelen te introduceren, activiteiten voor jongeren te initiëren, te werken aan films en vlogs, de doelgroep jonge ouders adequaat te bedienen e.d. Zo staadig en aan komt er zo een eigentijdse streektaolfunctionaris met geweldig veel potentie. Uiteindelijk zal het Huus van de Taol daar gaarne bij helpen. Op een soepele manier is de iene met kennis gekomen, maar vooral ook iene die nieuwe, eigentijdse wegen kent en inslaat. Daarom kan het Huus van de Taol voor langere tijd vertrouwd en is de sprake van dat de organisatie meer toekomstbestendig is.

1.3.2.2 Warving van de kandidaat-streektaolfunctionaris

Direct na de zomer van 2018 wordt er begonnen met de warving van de op te leiden streektaolfunctionaris. Hierbij staat ons twee opties voor ogen, waarbij de eerste onze voorkeur heeft. Daar gaan dus in eerste instantie op inzetten.

- Optie 1

In de periode tot 1 oktober 2018 proberen we een vijftal gekwalificeerde kandidaat-streektaolfunctionarissen te vinden. In de laatste maanden van dit jaar krijgt deze vijf jongelui een trainingstraject aangeboden. In meerdere cursusdagen en -avonds wordt intensief gewerkt aan het opbouwen van kennis op het gebied van streektaol in 't algemeen en Drents in 't bijzonder. In december 2018 wordt de definitieve keuze bepaald, waarbij niet alleen keken wordt naar de opbouwde kennis, maar ook naar andere kwaliteiten als kennis van technologische ontwikkelingen, persoonlijkheidsstructuur e.d.

Met de kandidaten waarop de keuze niet valt, wordt keken hoe of ze beschikbaar blijven kunt om werk voor het Huus van de Taol te doen.

- Optie 2

Als de warving van meerdere kandidaat-streektaolfunctionarissen niet succesvol is, kies we de

traditionele weg van een sollicitatie-procedure. Hierbij wordt niet allén adverteerd in de Drentse media, maor wordt ok het netwerk van het Huus van de Taol gebroekt: Taalpost, wetenschapswinkel, RuG, Stenden Hogeschool enz.

Ok in dit geval mot er per ien jannewaori 2019 een ankommende streeктаolfunctionaris met veul potentie vunden weden.

1.3.2.3 *Stappenplan*

- Zummer 2018: via oes netwerk bekendheid geven an de plannen van het Huus van de Taol op dit gebied;
- September 2018: actieve warving van kandidaten;
- Oktober-december 2018: opleiding van kandidaat-streeктаolfunctionarissen of - in het slechtste geval as dizzende niet vunden bint - vastleggen van een op te leiden streeктаolfunctionaris;
- De jaoren 2019 en 2020: interne opleiding van de neie streeктаolfunctionaris + oetvoering van streeктаolactiviteiten deur dit neie personeelslid an de haand van de ervaren streeктаolfunctionaris;
- Per ien jannewaori 2021: de opleiding is hielemaol ofrond en de kandidaat is klaor veur de toekomst as streeктаolfunctionaris.

1.3.2.4 *Financiën*

Op basis van de CAO Openbare Bibliotheken bint de loonkosten van een warknemer die in schaal 8-1 zit en 32 uur in de week warkt umdebij € 50.000,-- (inclusief 8% vakantiegeld, 3% eindejaorsoetkering en de warkgeverslasten van 35%).

Wieder wordt er t.b.v. de op te leiden streeктаolfunctionaris wiedere kosten maakt as dienstreizen, apparatuur, studiemateriaal, bezuuk symposiums al dan niet met overnachting enz. De totaole kosten hiervan schat we op € 5.000,-- in 't jaor.

De kosten bedraagt naor verwachting:

Loonkosten: 2 x € 50.000,--	€ 100.000,--
Wiedere kosten: 2 x € 5.000,--	€ 10.000,--
	=====
Totaol	€ 110.000,--
	=====

Veur de dekking van het grootste diel van de kosten veur dizze zo belangrieke functie doew een beroep op de Provincie Drenthe, zoas te zien valt in de productbegroting veur 2019. In de productbegroting veur 2020 zul we eenzölfde bedrag opnimmen.

1.4 Drents is onderdeel van het Nedersaksisch

As taol stiet het Drents niet op zuchzölf, maor is onderdeel van het Nedersaksisch, dat zowal in Nederland as Duutslan spreuken wordt. In paartie Duutse 'Bundesländer' is het Nedersaksisch under diel 3 van het Europees Handvest veur minderheidstaolen en taolen van minderheden erkend. Dat is evenwal niet in alle dielstaten van oeze oosterburen gebeur. Ok in Nederland is de erkenning van het Nedersaksisch under hoofdstuk 3 der niet kommen, ondanks meer as twintig jaor lobbywark. Het is bleven bij erkenning volgens hoofdstuk 2. Gelukkig is der een covenant kommen dat dudelk mak dat het Nedersaksisch - en daormet het Drents - van veul weerde is.

Het Huus van de Taol vindt al jaoren dat de oorspronkelijke taol van Grunning, Drenthe, Overiessel, Veluwe, Achterhoek en de Stellingwarven meer mandielig oetdragen worden mot. Op veurspraak van het Huus van de Taol bint op dit gebied initiatieven ontplood.

1.4.1 Covenant Nedersaksisch veur meer landelijke erkenning

In 2015 is dudelk worden, dat de Nederlandse regering en het parlement niet metwarken zult an de erkenning van het Nedersaksisch in Nederland volgens diel III van het Europees Handvest veur minderheidstaolen en taolen van minderheden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wol wal tot een positief risseltaot kommen, umdat het overtuugd was van de weerde en de positie van het Nedersaksisch. Der mus streefd worden naor een volweerdig functioneren van het Nedersaksisch in de regio's. De minister vun ok dat landelijke stimulering van het Nedersaksisch van weerde weden kan veur het functioneren van de gewestelijke en lokale democratie.

SONT en de previncie Drenthe - as vertegenwoordiger van de Nedersaksische overheden – bint in gesprek bleven met het ministerie van BZK en zie bint overienkommen dat der een Covenant opsteld wordt, waormet het Nedersaksisch meer landelijke erkenning, stimulering en wardering kreg. Op 10 oktober 2018 wordt het Covenant undertiekend. An de oetvoering en het daorbij heurende meerjaorenprogramma zal het Huus van de Taol vanzölf metwarken.

1.4.2 Samenwarking in Nedersaksisch verband

Het Huus van de Taol vindt het gloepends belangriek, dat het Nedersaksisch as totaliteit ok naor

veuren komt. Per slot bint alle varianten onderdeel van die overkoepelnde taol en het is niet goed as alle previncies op heur eigen eilandtie zitten bieft. Wij moet met mekaar ok zien laoten daw onderdeel van het Nedersaksisch bint en dat de erkenning van die taol - of het nou diel twee of drie of twee met convenant is - ok echt wat veurstelt. Daorum nimt het Huus van de Taol ok in 2019 het veurtouw um

- mekaar geregeld te zien;
- tot ofroning te kommen van de mandielige app;
- in een zo groot meugelijk diel van het Nedersaksische taolgebiet de *Wiesneus 2019* te verspreiden. Veurlopig koers we op:
 - * 26.000 exemplaren in Drenthe;
 - * 5.000 exemplaren in Overiessel;
 - * 2.500 exemplaren in de Achterhoek;
 - * 10.000 exemplaren in Grunning.

Of dit lukt is op dit moment (juli 2018) nog niet dudelk, maor in de verscheiden dielen van oes gebied is de intentie dudelk oetspreuken. In 2019 prebeer we ok de Stellingwarven over de streep te trekken.

De undertiekening van het convenant tussen BZK en de noordoostelijke overheden hef zunder twiefel ok consequenties veur mandielige acties. Zoas hierveur al schreven is, zul we daoran naor beste vermogen metwarken.

1.5 Bereiken jongern

De sociale media bint dé platforms waar jongelu op komt. Dit vörmt ien van de wegen waarop wij ze prebeert te bereiken (zie ok 2.1.2). Wij wilt zien laoten dat de streektaol echt van dizze tied is. Dat gaow in 2019 ok doen deur meer en betere films te maken en die op de sociale media te zetten.

Jongern bint ok veul te vinden op festivals. Ok daar is lichtkans nog winst te halen.

Jammer genog is oes Jongern Netwark niet tot blui kommen. Op de sociale media bint ze nog wal te vinden en een paar van heur is op individuele basis actief veur de streektaol. Maor as 'Netwark' stelt het jammer genog niet veul meer veur. Het organiseren van activiteiten zal ok in 2019 niet gebeuren.

Vanzölf is der nog de weg van het onderwies. In het basisonderwies bin we al jaoren beheurlijk actief. De leerlingen die nou in het veurtgezet onderwies zit, heb op heur eerste schoel al hiel wat streektaol metkregen. Hopelijk betiekt dit dat ze ok in de latere leurfases een positieve grondholding hebt.

In 2018 hef Joanne van der Boom, lestejaors student van de Research Master Language & Cognition

an de RuG, bij twaalf tot veertienjaorigen onderzoek daon naor de beheersing van het Drents en wal de relatie tussen wat we denkt dat we kunt en wat we ok daodwarkelijk kunt. Ok kregen de leerlingen vraogen over lezen en lustern in het Drents en over heur niveau van Drentstaoligheid. Tot slot is de holding t.o.v. de streektaol onderzöcht. Joanne van der Boom hef hiel wat schoelen veur veurtgezet onderwies bezöcht. Het Huus van de Taol hef heur methölpen en heur ok van materiaal veur leerlingen en leraren veurzien. Joanne hef ok echt streektaollessen geven en dat in combinatie met de materialen hef een mooie taolpromotionele warking had. We hoopt dat dit methelpt de streektaol een plek(kie) te geven in het veurtgezet onderwies.

Via de taolschultes wil we ok preberen de weg naor het veurtgezet onderwies te vinden. We wilt een kant-en-klaore warkwinkel of warkwinkelreeks maken, waormet oeze gemientelijke vertegenwoordigers op pad gaot naor de schoelen.

In het Middelbaar Beroepsunderwies is de kans op veul streektaolactiviteiten bar klein. De prioriteiten in dizze drukke wereld ligt toch veural op aandere gebieden. Veur het Drents? “Dat kuw der echt niet ok nog bij doen.” Het blef dan ok bij incidenten en dat zal in 2019 niet aans weden. In het Hoger Beroepsunderwies is het Huus van de Taol veural actief op de pabo van NHL / Stenden in Emmen in het kader van *Drents en Duits in het onderwijs*. Daorover wordt aanderworens schreven.

2. Informatieverstrekking aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden

2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking

Het stimuleren van het actief en passief gebruik van de Drentse taal in de meest brede zin van het woord, is de hoofddoelstelling van het Huis van de Taal.

Het Huis van de Taal is slim wies met de taal positievere houding t.o.v. de streektaal, zoals die de laatste jaren te zien is en zoals die ook bleek oet het onderzoek van het Drents Panel dat in februari 2018 oetvoerd is. An de andere kant is der ook zorg over de actieve beheersing van de streektaal onder jongeren intied dat het profiel en verstaan van het Drents in vergelijking met 2007 niet achteroet gaan bint aj kiekt naar twintig-plussers. Hopelijk leidt de positieve grondhouding op den duur toch tot meer communicatie in de streektaal, ook bij jong volk.

Het Huis van de Taal doet er alles an veurt te bouwen op de successen die der al boekt bint. Wij blijft zien laoten dat streektaal echt van dizze tied is, dat daar alles in en met zeggen kunt, dat meziek in de streektaal een eigenheid gef die maor zunigan op een andere manier te bereiken is enz. Maor het is een kwestie van de lange adem en een stoer affeer blef het.

2.1.1 Algemeene promotie

Met algemiene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed bint veur het actief en passief gebruik van het Drents in alle lagen van de samenleving en op zoveel mogelijk maatschappelijke terreinen.

Veul activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met andere gebieden en bint daar mangs niet van los te koppeln. Het wark op dit gebied is slim divers en is maor veur een diel lang van teveuren in te plannen. Vaak wor wij op vrij korte termijn neugd veur bijeenkomsten, markten, festiviteiten - al dan niet um ook een bijdrage te levern an het pregram - die oet taalpromotioneel oogpunt belangriek bint. Oeze vrijwilligers zorgt er met oes veur dat al die bijdrages levern kunt. Veur de algemiene promotie van taal en organisatie bint vanzelf promotiemateriaolen neudig. Die heb we en aw dat neudig vindt ontwikkel we neien.

De verkoop van taalgerelateerde producten in *De Kiepsshop* - waarover hierunder meer - is dudelk ook bedoeld um het Drents an te pijern.

2.1.2 Communicatiemiddelen van dizze tied

In 2018 hef het Huis van de Taal de stijgende lijn deurzetten kund op al heur social media platforms. De cijfers op een rijgie:

- Aantal likes op Facebook op 1 september 2017: 3.187
- Aantal likes op Facebook op 1 juli 2018: 3.953 > +766 > Doel veur 2019: 4.500 likes

- Aantal followers op Twitter op 1 september 2017: 890
- Aantal followers op Twitter op 1 juli 2018: 921 > +31 > Doel veur 2018: 1.100 followers

- Aantal volgers op Instagram op 1 september 2017: 355
- Aantal volgers op Instagram op 1 juli 2018: 425 > +70 > Doel veur 2019: 600 volgers

- Aantal connecties op LinkedIn op 1 september 2017: 419
- Aantal connecties op LinkedIn op 1 juli 2018: 519 > +100 > Doel veur 2018: 600 conn.

In 2019 mot het bereik op de social media wieder oetbreid worden deur meer te doen met video. Metwarker Bert Rossing en zo meugelijk de op te leiden streeктаolfunctionaris gaot zich daor met bezigholden. Met name Bert hef jaorenlange ervaring op het gebied van filmen, monteren, editen, voice-overs inspreken en al wat der meer bij kieken komt um filmpjes op online-media weg te zetten. De neie streeктаolfunctionaris kan an de hand van Bert hiel veul leren en op termijn de warkzaamheden overnimmèn.

Met name Facebook is hét podium veur het Huus van de Taol um het Drèents toegankelijk te maken. Dit wordt daon deur zoveul meugelk dinger te dielen die met het Drèents, streeктаol of taol in 't algemien te maken hebt.

Op Instagram sprek het Huus van de Taol een jonge doelgroep an en daorum wordt der aal meer berichten plaotst. Oflopen jaor is der weer een mooi aantal volgers bijkommen. Dizze stijgende lijn wordt deurzet deur regelmaotig van oes uren te laoten met foto's. Bijveurbeeld foto's van 'achter de schermen'. Het is wal bleken dat oes publiek zukke foto's slim waarden kan. Op dizze manier betrek ie de mènsen nog meer bij de organisatie.

Op LinkedIn is het veur het Huus van de Taol zaak veural het netwerk uut te blieven breiden. Dit platform wordt dan ok met name gebruikt um op zakelijk vlak op te vallen.

Deur op de social media flink van oes uren te laoten, probeer wij (jonge) mènsen an oes te binden. Vanzölf is ien van oeze strevens um de Drèentse taol springlevend te maken en holden under de jonge(re) bevolking van oeze provincie.

Vanzölf holdt het Huus van de Taol de media en wensen van dizze tied in de gaten. Waor meugelk spring wij in de gaten van de markt. In zien algemienheid beschouw wij elke inwoner van Drenthe as onderdeel van oeze doelgroep en veur elke doelgroep wil wij een passend aanbod hebben.

2.1.3 Umroepen en bladen

De metwarkers van het Huus van de Taol hebt over 't algemien een goeie verstandholding met de media. De liefde komt vanzölf niet van ien kaant en een lusternd, geïnteresseerd oor heurt er an beide kanten te weden. Zo zul wij an de iene kaant de neisgaarders zo volledig meugelijk van brandstof veurzien en as 't kan op specifieke hulpvraogen ingaon. An de aandere kaant vin wij het plezierig as journalisten/programmamakers oeze informatie serieus nimt. Vanzölf wil wij nooit op de stoel van de verslaggever zitten gaon. Wij hebt er begrip veur as de keus op aandere neisunderwarpen valt.

Het sprek veur zuch daw oes best doet de goeie relatie in 2019 zo te holden.

2.1.3.1 RTV Drenthe

RTV Drenthe is op veul gebieden een belangrieke en goeie maot. Wij gaot ervan oet dat der een vervolg komt op de TV-quiz LOOS. Lichtkans zal die der weer in een wat aander jassie kommen, maor het Huus van de Taol warkt zeker weer met en levert de taolige vraogen (wat trouwens een beste klus is).

Op Radio Drenthe is de streektaol prominent anwezig. Waor meugelijk bied wij oeze diensten an um programma's tot een succes te maken. As de umroep het wil, zal het Huus van de Taol ok in 2019 structureel metwarken an ien of meerdere programma's en zo de streektaol en het Huus van de Taol nóg meer under de aandacht brengen.

2.1.3.2 Dagblad van het Noorden

Met het Dagblad van het Noorden is de verstandholding ok goed. Wij warkt samen as dat kan. Structureel levert het Huus van de Taol gien bijdrages, maor dat wil niet zeggen dat de Drentstaolige inbreng vort is. Met name op de maandagen stiet der een Drentstaolig gedicht en een column in de streektaol in de grootste kraant van Noord-Nederland.

Het is de bedoeling dat der ok in 2019 in de meertmaond weer een grote taolquiz in het Dagblad van het Noorden komt. Het Huus van de Taol mak de puzzel, döt de administratie en levert de priesen; het Dagblad zörgt veur plaatsing.

Vanzölf kreg het Dagblad van het Noorden de informatie en hulp die wij bieden kunt.

2.1.3.3 Aandere omroepen en bladen

Met de lokale umroepen en aandere bladen underhol we de contacten zo goed meugelk. Deur sommige ambassadeurs van de taol en zien helpers (taolschultes en keurnoten) wordt volgens een vast tieldschema metwarkt an hoes-an-hoesbladen en een paar lokale umroepen.

2.1.4 Overheden

Met de provinciale en gemientelijke overheden heb we goeie contacten. Wij informeert de instanties zo goed meugelk en bint aaid bereid met raad en daod terwille te weden en waar meugelijk in de maande op te trekken. Wij bint bliede met de positieve benadering van zowat alle besturen in oeze previncie.

De previncie Drenthe is de overheid die het Huus van de Taol as preferente instelling meugelijk mak. De positieve samenwerking met de previncie wil we in 2019 geern zo deurzetten.

Met veer van de Drentse gemientes hef het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' ofsleuten; bij de aandere acht gemientes kun we ankloppen veur incidenteel geld en dan kuw wieder allén maor hopen op een positieve beoordieling. Het veurdiel veur het Huus van de Taol is de zekerheid van wat extra geld (€ 1250,- per gemiente per jaar). De gemientes kriegt materiaal, hulp bij streektaolactiviteiten en vermelding op websteden van het Huus van de Taol. In alle Drèentse gemientes bint oeze taolambassadeurs de actieve contactpersonen. Zie bint het verlengstuk van het Huus van de Taol en zörgt er deur heur enthousiasme en goeie contacten veur dat der aal meer streektaolige dinger in en met de gemientes oetvoerd wordt. Het sprek veur zuchzölf dat het inzetten van de beroepskrachten van het Huus van de Taol nog aal meugelk is en dat die met raad en daod ter wille bint.

2.1.5 Taolschultes en keurnoten

Het Huus van de Taol is geweldig wies met de vrijwillige hulp van taolschultes en keurnoten, wat er in aantal umdebij niggentig bint. Dik tien jaar warkt het systeem van gemientelijke en lokale ambassadeurs van de streektaol nou en nao een paar jaar van oftasten en preberen hebt de taolschultes en keurnoten dudelk heur drei vunden.

Vier maol in 't jaar komt de taolschultes in Beilen bij mekaar veur overleg. Twee maol in 't jaar is der een bijienkomst - op een zaoterdag - veur alle taolschultes en keurnoten, die in het tieken van deskundigheidsbevörderung, inspiratie en gerichte verstrooiing stiet. Wieder komt de groepen per gemiente een paar maol in 't jaar bij mekaar. Deur mekaar met dizze regelmaat te zien is der een grote, redelijk hechte groep ontstaon, waarin lu mekaar inspireert en stimuleert en veul van mekaar leert.

Dankzij dizze vrijwilligersgroep bint initiatieven as “In elk kind zit een verhaal”, de “Promogroep meertaaligheid”, “Streektaolstrieden”, “Drents op intranet van gemientes” enz. der kommen. De taolschultes en keurnoten bint körtum de ambassadeurs veur de streektaol op gemientelijk en plaatselijk niveau. Zie bint allemaol begaon met de streektaol en heur taak is het in zien algemienheid um die streektaol an te pidjern. Der is een tweerichtingenverkeer: de taolschulte giet naor de mènsen toe, maor het umgekeerde kan netzogoed gebeuren.

Der bint provinciale activiteiten waar alle gemientes metan doet, bijveurbeeld het veurlezen in meert en de warving van huusvrienden.

De taolschultes sluit wieder zoveul meugelk an bij plaatselijke activiteiten, maor moet der altied veur zörgen dat ze aandern niet in de wielen riedt.

Bij alles wat de ambassadeurs doet, kunt ze terugvallen op de metwarkers van het Huus van de Taol veur hulp en raad.

Ok in 2019 blief wij oeze taolschultes en keurnoten koestern.

2.1.6 De Kiepshop

De Kiepshop is de online (www.drenthecadeaus.nl) en fysieke kedogieswinkel van het Huus van de Taol. De webwinkel hef een tweeledig doel:

1. Ideëel: het wieder under de andacht brengen van het Drèents;
2. Commercieel: meer inkomsten veur het Huus van de Taol.

De naam kiep is ontliend an de vroggere kiepkerel (marskramer) die mit zien negotie in een maand of kovver (de kiep) langs de deuren gung. Combineerd mit ‘shop’ is het een naam mit olde en neie elementen.

Wij hebt mouwhemden, Drentse Doppers, gastendoekies, babymussies, slabbegies (um maar zo vrog meugelk mit het Drents te begunnen!), dienbladen, koffiebekers, placemats, ansichtkaorten, jute tassen, vliegenmeppers, notatiebloks en nog tal van aandere producten. Vanzölfs allemaol veurzien van mooie Drentstalige teksten. Ok is een diel van oeze Drentse boeken te koop in de Kiepshop. Gestaog komt er neie producten bij en wordt winkeldochters oet het schap haald.

Naost de webwinkelverkoop bint er ok Drentse ondernemers dat de kiepshopproducten verkoopt: het Huus met de Belle in Echten, Museum Jans Brands op Nei-Dordt, Riemer Barth in Meppel, Readshop Veenstra in Coevern en TIP Rune.

We hebt in het Huus van de Taol ok een eigen fysiek winkelie daoras de Kiepshopproducten verkocht wordt. Umdaw hier ok een TIP informatiepunt hebt, komt er geregeld volk in oeze kedowinkel die wij aans wellicht niet zien zulden.

Umdat veul mènsen de achtergrond van de naam Kiepsshop niet kent én der een betere naam denkbaar is veur mènsen die via internet op zuuk bint naor een Drents kedogie, is de online-naam Kiepsshop veraanderd in www.drenthecadeaus.nl.

2.1.7 Donateur- / Huusvriendenactie

Donateurs van het Huus van de Taol hebt as naam Huusvriend en zie bint er in twee soorten: Huusvriend en Huusvriend-Plus. De 'gewone' Huusvrienden betaolen € 10,-- in 't jaor. Ben je Huusvriend-Plus dan betaol je € 27,-- en krieg je ok zes maol in 't jaor het blad *Zinnig*.

De Huusvrienden binnen de naobers die je steunen deur dik en dun. Heul belangriek vanzölf. Veur de steun, maor ok vanwege het geld. Het Huus is drok in de weer um meer Huusvrienden under dak te kriegen. Zo is der ok in 2018 een maond laang de bosschup *Wor Huusvriend* oetzonden nao de streektaolkwis "Loos" op TV Drenthe. Ok bij alle aandere gelegenheden wordt prebeerd huusvrienden te warven, zoas bij lezings, op braderieën, bij aandere publiekbijienkomsten, via internet en sociale media enz.

Stand 15 maart 2016: 898 Huusvrienden

Stand 22 augustus 2017: 1.046 Huusvrienden

Stand 1 juli 2018: 1.003 Huusvrienden

Per saldo hef het Huus van de Taol in een klein jaor dus 43 Huusvrienden verleuren, een daoling van umdebij 4%. Dizze achteroetgang is niet allén opvallend en teleurstellend, maor stiet ok in schrill contrast met de insparrings die der daon bint um an meer Huusvrienden te kommen. Op geweldig veul plaotsen is warkt an het bekendmaken van de meugelijkheden um de streektaol te stimuleren, u.a. dus deur Huusvriend te worden. Risseltaot: een achteroetgang!!!

Met de hulp van elkenien die betrökken is bij het Huus van de Taol mot dizze daolende tendens stopt en umdreid worden. Hier lig een dudelijke taakstelling. In de loop van 2019 moet er concrete plannen van de grond kommen weden um het tal an Huusvrienden umhoog te kriegen. Het risseltaot an het èende van 2019 mot weden: 1.200 Huusvrienden.

2.1.8 Bedrijfssponsoring

Naost de particuliere Huusvrienden hebben wij ok Bedrieffs-Huusvrienden. Dizze bedrieven sponsoren oons met € 100,-- in het jaor. Per jaor kunnen ze het contract opzeggen. Bedrieven met een hart veur het Drèents worden benaoderd um Bedrieffs-Huusvriend te worden. Op dit moment heb we twintig Bedrieffs-Huusvrienden. Het Commerciële Team van het Huus van de Taol richt zuch in 2019 veural op algemiene promotie, 'gewone' Huusvrienden en abonnees van de tiedschriften. Vanzölf wordt de bedrieffssponsoring niet vergeten, maor handhaving van het tal van twintig is het eerste doel.

2.1.9 Het Huus naor boeten

In 2018 is het Huus van de Taol nog meer as in aandere jaoren naor boeten treden. In de gemiente Noordenveld en de dörpen Hesseln en Dwingel hef een eigentiedse variant van de vroggere boekenkrooi west, die as titel 'Wies met Drents' metkregen hef. De eerste ervaringen in 2018 waren positief, maor op het moment van schrijven van dit warkplan is nog te weinig bekend um de plannen veur 2019 oetwarken te kunnen.

Via de taolschultes en keurnoten treedt het Huus van de Taol vanzölf ok veulvuldig naor boeten. Het tal an activiteiten dat dizze vrijwilligersgroep döt is slim groot en divers. Het drag geweldig bij an de bekendheid van het Huus van de Taol en het draagvlak veur de streeктаol. Het onderzuuk van het Drents Panel in het veurjaor van 2018 kan hier niet lös van zien worden. Ok komt er vanoet de groep van taolschultes provinciale initiatieven, die derveur zörgt dat het Huus boeten de eigen muren komt. Hierbij denk we an prejecten as *In elk kind zit een verhaal* en an alle mandielige zaken die de *Promogroep Meertaoligheid* op batterij brengt.

2.2 Informatiedienstverlening

Elkenien kan een beroep doen op de deskundigheid van de metwarkers van het Huus van de Taol. Met raad en daod stao wij overheden, burgers, instellingen half. Met de aandere streeктаolinstituten in het Nedersaksische taolgebied en Fryslân underhol wij een goed contact en over en weer help we mekaar waor dat meugelijk is.

2.2.1 Vraagbaak

De metwarkers van het Huus van de Taol wordt vaak um hulp vraagd. De vraogen bint hiel verschillend. Het kan gaon um schoelieren en studenten die een warkstuk of scriptie maken moet, um lu die een streeктаolige invulling an een evenement geven wilt, um vraogen over woordbetiekenissen of over de taol zölf, um gegevens van schrievers en zangers, um vertaolings van geboortekaorties of condoleancekaorten of kinderverhalen veur de schoelkraant enzowieder. Veul vraogen komt met de lienpost binnen.

Wij vindt het belangriek dat der vlot en adequaat reageerd wordt. Mensen huuft nooit lang op antwoord te wachten; binnen 48 uur kunt ze reken op antwoord of een aandere vörm van een reactie, bijveurbeeld as der meer tied neudig is um tot een bevredigende ofwikkeling van de vraag te kommen.

Ien gek kan meer vraogen as dat tien wieze taolmèensen antwoorden kunt. Aw der even niet oet komt, prebeer we via oes netwerk tot een goeie beantwoording te kommen. Ok doew wal ies een oproep in de media, zeker in die waarin wij zölf een rol speelt.

Wij denkt dat een beheerlijk aantal vraogen niet bij oes terecht komt, umdat oeze webstee veurzöt in beantwoording. De vraog um (taol)hulp is de leste paar jaor redelijk stabiel en wij verwacht in 2019 dan ok weer umdebij 250 maol oeze diensten verlienen te kunnen.

Met het eindigen van het dienstverband met Abel Darwinkel verlös het Huus van de Taol een belangrieke schakel op taolkundig gebied. Een direct antwoord op zien vertrek is der niet. In de loop van 2019 hoop we neie deskundige mèensen op te leiden, maor der zal meer druk kommen op de warknimmers um alle vraogen adequaat en vlot beantwoorden te kunnen.

Vanzölf gef het Huus van de Taol ok gevraagd en mangs ongevraagd advies an overheden, bedrieven, instellingen en particulieren op het gebied van taol, arfgoed en educatie.

2.2.2 Websteden

2.2.2.1 Webstee www.huusvandetaol.nl

Op de webstee van het Huus van de Taol vien ie informatie over de Drentse taal en andere wetenswaardigheden op streektaalgebied. Daornaost is er een activiteitenagenda waoras streektalige evenementen anekondigd wordt. Aal meer instanties stuurt oons een berichie mit het verzuuk heur activiteit bij oons op de webstee te plaatsen. Op oonze webstee kuj via grote knoppen linken naar websteden as: Wiesneus.nl (gedichies, spellegies, verhalen, liedties en grappige dingen in het Drents veur kiender van de basisschoelleeftied), Drents veur Taolkaorten (hoe spreek ie woorden in de diverse delen van Drenthe uut?), Woordenboek van de Drentse Dialecten (het digitale Drentse woordenboek) en Schuppies en Schoegies (Drentse plantennamen). Wieder is er over oenze tiedschriften en warkgroepen van alles te lezen op de webstee en is er natuurlijk plek veur oons belangrieke cursuswark.

De webstee van het Huus van de Taol wordt geregeld anevuld mit neis. Wij zult het bezoek en de inhold van de webstee kritisch volgen en anpassingen deurvoeren as daor anleiding toe is. Wij blijft oes best doen um de kwaliteit hoog te holden en daormet nog meer mensen met belangstelling van dienst te weden.

Op de website ziej in ien oogopslag wat de vief warkvelden van het Huus van de Taol bint. Dat gef veur bezukers een overzichtelijk beeld en vergemakkelijkt het zuken.

2.2.2.2 Webstee www.hetdrentseboek.nl

De webstee www.hetdrentseboek.nl - sinds september 2015 onderbracht bij de webstee www.huusvandetaol.nl - gef alle neudige informatie wat de uutgeverij angiet. Schrievers die van

plan bint een boek uut te geven, viendt hier informatie over de criteria die der geldt. Vanzölf wordt hier de neie boeken van Het Drentse Boek prissenteed, maor ie kunt der ok schrieversfestivals, boekrecensies enzowieder tegenkommen.

In de webwinkel van Het Drentse Boek, www.drentheboeken.com, staot de boeken overzichtelijk ofebeeld en kunt de klaanten hiel gemakkelijk boeken bestellen. Hier kuj alle boeken uut het lopende fonds van Het Drentse Boek kopen.

As gevolg van de personele wisselingen in 2018 is der een neie webmaster actief. Wij gaot ervan oet dat dizze zien inwarkperiode in 2018 ofrondt en dat de websites in 2019 op dezölfde geweldig goeie manier bijholden wordt as in de veurgaonde jaoren.

2.2.3 Lezingen en warkwinkels

Metwarkers van het Huus van de Taol geeft lezingen en warkwinkels. De vraag naor lezings is redelijk stabiel; umdebij viefentwintig maol in 't jaor wordt metwarkers van het Huus van de Taol vraogd. Dit aantal wil we in 2019 ok weer halen. Met het vertrek van streeктаolfunctionaris Abel Darwinkel per 1 oktober 2018 is veur het verzörge van inhoudelijke lezingen veurlopig allén nog Jan Germs beschikbaar as lezinggever / workshopleider. Umdat der ok veur hum maor 24 uur in een etmaol zit, zal mangs een beroep daon worden op terzake kundige vrijwilligers. Ok is het meugelijk dat Abel inhuurd wordt en dan tegen betaling de lezing verzörge. In de loop van 2019 mot de neie streeктаolfunctionaris-in-opleiding in staat weden lezingen veur zien rekening te nimmen. De bestaonde lezingen wordt bijholden en, as 't neudig is, anpast. De tiekens van de tied wordt in de gaten holden. Waor meugelijk wordt gebroek maakt van neie media. Het gebeurt ok dat wij in het Huus van de Taol groepen ontvangt, die dan ok geern een lezing of warkwinkel wilt. Dit heurt tot de meugelijkheden, vanzölf tegen betaling.

2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum

In het DLD is het Drèents letterkundig arfgoed underbracht. Umdebij 350 letterkundigen hebt der een plekkie in kregen. Aal week wordt neie artikels en krantenberichten toevoegd. In 2019 gaow wieder met het inventariseren en catalogiseren van het anwezige materiaal. Met al dat wark bint aal week een paar vrijwilligers gedurende een dagdiel drok gangs.

Wij blijft het DLD under de aandacht van het pebliek (onderzoekers, studenten, schoelieren, leden van historische verienings, gemientes en aandere belangstellenden) brengen.

Met behulp van het materiaal oet het DLD verzörge het Huus van de Taol publicaties, u.a. veur de eigen webstee.

2.2.4.1 Digitalisering Drèents Letterkundig Documentatiecentrum

In 2018 is een belangriek diel van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum digitaliseerd. Dit is meugelijk maakt deur u.a. de Provincie Drenthe en het Prins Bernhard Cultuurfonds en is oetvoerd in samenwerking met Alescon en het Drents Archief. Van dik honderd belangrieke schrievers bint papieren documenten digitaliseerd en in het naojaor van 2018 via internet beschikbaar kommen veur een groot publiek. De digitale knipsels bint u.a. koppeld an de website van het Huus van de Taol en an de Drèentse encyclopedie. Niet allén is hiermet de kwetsbaarheid van oes archief (veur een diel) vorthaald, maor is der ok een veul groter en gemakkelijker bereik tot stand kommen.

2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol

Het boekenbezit van het Huus van de Taol is opnummen in een digitale catalogus. Neie ankopen en oetgaven van Het Drentse Boek kunt daorin gemakkelijk een plek kriegen. Mèensen kunt naor het Huus van de Taol kommen um de catalogus te raadplegen en de boeken in te zien. Zo ondersteunt de bibliotheek de informatiedienstverlening in het algemien en van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol in 't biezunder.

De bibliotheek wordt bijhouden deur een vrijwilliger, die um de twee week een dagdiel komt um neie oetgaves in te warken en um de bibliotheek op örder te holden.

De muziekbibliotheek hef nog aal een achterstand. Hieran mot in 2019 een slinger geven worden.

2.2.6 Drenten in de Vrömde

In Drenthe ontstun tientallen jaoren leden de behoefte um het contact met Drenten in het hiele laand goed vast te holden. Vanoet het niet meer bestaonde Drents Genootschap (de Culturele Raod van Drenthe) weur der een sectie opricht die zuch bezigheul met die contacten. En ok vandaag an de dag bestiet dizze sectie nog under de naam *Warkgroep Drenten in de Vrömde*. Een veurzitter en een tweetal bestuursleden, recruteerd oet de ofdielings in het laand, doet coördinerend wark. De warkgroep 'Drenten in de Vrömde' is nou het overkoepelnde, coördinerende bestuur van de acht Drèentse verienings, die der verspreid over Nederland nog bint. Veur de warkgroep is het Huus van de Taol het contactpunt. Het Huus van de Taol ondersteunt de warkgroep en adviseert as daar behoefte an is. Wij doet ok de financiële administratie.

Het veurtbestaon van de Warkgroep Drenten in de Vrömde is onderwarp van gesprek. De gemiddelde leeftied van de leden van de verscheiden verienings is slim hoog en verjonging is der niet meer. Het wordt ok een aal groter prebleem neie bestuursleden te vinden en de iene naor de aandere veriening holdt dermet op of brengt het tal an activiteiten terug. In 2018 hef de Warkgroep Drenten in de Vrömde de tweejaarlijkse Drentendag nog weer organiseerd, maor ok hierveur is de

belangstelling tanende en het lig in de lijn van de verwachtingen dat dizze dag veur het lest plaatsvunden hef. Umdat er al meer landelijke activiteiten verdwenen bint en de verienings ok aal minder organiseren kunt, is een logische gevolgtrekking dat het bestaon van Verienings van Drenten in de Vrömde zien langste tied had hef. Dat is op zuchzölf niet slim. De verienings en heur overkoepelnde warkgroep hebt tientallen jaoren verschrikkelijk goed en belangriek wark daon. Zo staodigiesan is het nut en de noodzaak van de contactmeugelikheden veur verhoesde Drenten minder worden. Dat accepteren kan veur paartie mènsen lastig weden, maor zie ontkomt der niet an. Vanzölf is de driekoppige warkgroep drok doende zuch te beraoden op de toekomst. In 2019 blijft ze de contacten met de Drentse verienings underhouden, maor zult ze lichtkans het besluit nimmende der nao een ofslutende landelijke activiteit met op te holden.

2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents

De Warkgroep Drèentstaolige Kerkdiensten wil in 2019 wieder gaon op de weg die vanof 2007 volgd is. De elf leden van de warkgroep komt elf maal in het jaor een dag bij mekaar in het Huus van de Taol um de ontwikkelings en evt. neie ideeën te beproten en um wieder te gaon met het vertaolwark. In twee groepen wordt warkt an het umzetten van theologische teksten in het Drèents. Oetgangspunt is de taol van Westerbörk en Beilen.

De liedgroep vertaalt liedern op een zodaonige manier, dat ze gebruikt worden kunt in de eredienst. In 2019 wordt meer liedteksten naor het Drèents overzet, die dan op termijn weer toevoegd wordt an de grote hoeveulheid Drentsetaolige kerklieder die al beschikbaar bint via internet. De biebelgroep warkt wieder an het boek Exodus.

De warkgroep blef bekendheid geven an kerkdiensten in de streeктаol, waarin ok leden van de warkgroep veurgaot. Der wordt oetgaon van tussen de vieftien en twintig diensten, waarvan vier oetzunden wordt deur Radio Drenthe. Publicaties hierover verschient regelmaotig in de kerkbladen en de regionale kranten.

Het christelijk Drèents projectkoor Met An Doen, een initiatief van de warkgroep, is der nao dik tien jaor met opholden. Der kwamen te weinig neie leden bij en te veul leden van het koor begunden slietaozie an de stem te kriegen. Dirigent Jacques Bolhuis hef der jaorenlang een prima koor van maakt, dat veul bijdrages an Drentstaolige kerkdiensten leverd hef, maor in 2019 zult dizze Drentse stemmen niet meer te heuren weden.

2.2.8 Aandere participanten in streeктаollaand

Met de aandere streeктаolorganisaties in Nederland wordt de contacten zo goed meugelijk underhouden. Dat gebeurt u.a. op initiatief van SONT, maor meer nog in aander verbaand. Wij holdt mekaar op de hoogte van ontwikkelings en as 't kan en neudig is, staow mekaar half. Regelmaotig

wordt der via tillefoon of lienpost overleg pleegd en proot we mekaar bij over initiatieven die der bint. Zie wieder “Veurof” en hoofdstuk 1.4.

2.2.8.1 *APP-ontwikkeling In Nedersaksische samenwerking*

De streektaolstichtingen in Grunnen, Drenthe, Overiessel en Gelderland hebben de koppen bie mekaor stoken. Geregeld overleg en saomenwaarking hef resulteerd in het plan veur een Nedersaksische APP. En het Huus van de Taol is de grootste anfieteraor en hef dan ok het veurtouw nomen. De Nedersaksische APP wordt een ‘feel good’-APP. Elkenein met gevuil veur zien eigen omgeving en cultuur, krig een glimlach op zien gezicht. Der kommen taolspelliges op en verwiezings naor de verschillende streektaolvarianten vanzölf. Ook kanst deurlinkt worden naor de websites van het Grunnings, Drents, Sallands, Twents, Achterhoeks en Liemers.

Het Huus van de Taol zit met een bedrief um taofel um begun 2019 de APP klaor te hebben.

2.2.8.2 *Samenwarking op onderwiesgebied*

Deur meer samen op te trekken kan elke regio veurdiel hebben van mekaars verwörvenheden (zoas les- en cursusmateriaal, schriefwedstrieden, schrieversbijienkomsten, muziek in de streektaal). In dat kader hew bijveurbeeld vergaond overleg met Gelderland, Grunning en Overiessel, die veul belangstelling hebt veur het tiefschrift Wiesneus en veur de website www.wiesneus.nl. Wij ondersteunt heur waar wij kunt en in 2019 komt er een mandielige oetgave van het tiefschrift *Wiesneus 2019*. De stap naor een Wiesneus veur het hiele Nedersaksische taolgebied is dan nog maor een kleingie. In die richting wil we in 2019 verdere stappen zetten.

2.2.9 *Taolwetenschappelijk onderzoek, studie en publicaties*

In 2018 is der een publicatie oetkommen over het systeem van verkleinwoorden in het Drèents, samensteld deur oeze vertrekkende streektaolfunctionaris Abel Darwinkel.

In 2019 wil we geern een begun maken met de studie naor de grammatica van de warkwoorden in het Drents. Alle varianten moet hierin beschreven worden. Under andern veur schrievers, correctoren, samenstellers van Drentstaolige artikels enzowieder is dit van groot belang. Sowieso vrag de zuverheid van de taol in al zien varianten hierum. Het onderzoek mot in de loop van 2020 tot een publicatie leiden, die in elk geval veur elkenien beschikbaar komt via het wereldwiede web. Umdat oeze taolige diepgraver dan niet meer op de loonliet van het Huus van de Taol stiet, gaow hiervan een project maken. In het prejectplan nim we dan een bedrag op daw de deskundige as zzp’er betalen kunt.

De taolkaortenwebsite - www.drenthe.digitaalkaart.nl - die in 2010 het web opgaon is, blef gruien en lat aal meer van de verscheidenheid van de Drentse streektaol zien. An ‘t èende van 2018 zult er

320 woorden in al heur variaties op staon. In 2019 komt er dan weer twintig bij, dat we an 't èende van dat jaor op een mooie verzameling van 340 zit.

Huus van de Taol ondersteunt studenten en aandere taolliefhebbers die wetenschappelijk onderzoek doet naor 't Drents.

2.2.10 Vertaolwark

Het is belangriek dat de Drèentse taol zichtbaar is. Veur veul mensen is het Drèents veural een taol veur informeel, mondeling gebroek. Het lezen en het schrieven van de streeктаol is evenwal niet zo stoer, maor dan mot het wal vaak en op veul plaotsen zichtbaar weden. Wij juicht het daarom toe as instellingen, bedrieven, overheden, organisaties enz. heur publicaties ok of veur een diel in de streeктаol verschienen laot. Wij zegt dudelk ók, want de Nederlandse taol blef vanzölf op de eerste plaots staon. Het Drèents kan en wil daor gien vervanger van weden. Umdaw zo eigenwies bint, dat wij denkt daw aordig nuver vertaolen kunt, kan veur vertaolwark een beroep op oes daon worden. Veur non-profitorganisaties doew dat gratis. Commerciële instellingen betaalt veur het overzetten naor het Drèents € 0,15 per woord.

Behalve dat mensen via het veulvuldig zien van het schreven Drèents het woordbeeld opbouwt, is het van belang umdat organisaties, overheden enz. op dizze manier zien laot, dat ze de streeктаol hoog hebt.

2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

De wereld wordt aal digitaoler, ok de Drèentse wereld. Het Huus van de Taol giet daor in met en dat döt het Huus van de Taol geern, want wij vernimt de veurdielen van digitalisering daogelijks in oes wark. De landelijk bekende taolkundige en publicist Ewoud Sanders hef een apparaot waor e boeken en tiedschriften met scannen kan. Van die scans mak e weer een pdf-bestand en die kuj dan weer deurzuken op een bepaold woord, een zinnegie of een naam.

Boetendes is der tekst oet te kopieren en kuj 't in een wordbestand zetten. Hiel wat boeken bint undertussen digitaliseerd, net as alle jaorgangen van Oeze Volk en de tiedschriften van de leste jaoren.

In 2019 en 2020 laot wij in elk jaor weer tien boeken digitaliseren. Dat bint veur die beide jaoren de understaonde boeken:

1. H. E. Bloemen - Uit het land van hei en struiken	279 blz
2. Klaas Kleine - Waor blief ie now	32 blz
3. Klaas Kleine - Vangt de loze vossen	32 blz
4. H. Tuun - De ienige uutweg	55 blz

5. Jan Kuiper - Spekbrummels	26 blz
6. Bart Veenstra - Lammegie, krieg mij de bril is an	123 blz
7. Bonnie Veendorp - Naoberpraoties, Drentse verhalen en gedichten	97 blz
8. Gerard Stout - Zwak ies	48 blz
9. Jan Kuik - Mans Hoving, de boer van 't armhoes	163 blz
10. Marga Kool - De mooiste kus	68 blz
11. Jan Poortman - De huzen van Schoondorp	108 blz
12. Jan Poortman - Leven rond Schoneveld	140 blz
13. H.J. Stevens - Achter de boswal	105 blz
14. Gerard Nijenhuis - Onlaand	40 blz
15. G. Seidell-Broekhuizen - Tussenruimte	37 blz
16. Harm Koops - Drent in de Vrömde	76 blz
17. Marga Kool - Hoogspanning	54 blz
18. Suze Sanders - As langs de muren d'aovend slöp	32 blz
19. Lukas Koops - Dood spoor	40 blz
20. Jannie Boerema (red.) - Stoelendaans. Drents boekenweekgeschenk 1985	90 blz

Totaal: 1.645 blz.

Vanzölf wordt ok de neie boeken en tidschriften toevoegd an het bestand van digitaal beschikbare oetgaves veur literatuur- en taolstudie.

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

3.1 Meertmaond-Streektaolmaond

Meertmaond-streektaolmaond is de themamaond veur de promotie van de streektaol. Met de geweldige hulp van taolschultes, keurnoten en aandern kan het Huus van de Taol geweldig veul doen. Gelukkig bint der aandere organisaties die ok van alles op streektaolgebied organiseert, zeker in de meertmaond.

Gemienten doet vaak ok meertmaondactiviteiten, op eigen initiatief of deurdat ien van oeze taolschultes ze anpidjert. Gemientes kunt altied een beroep doen op de beroepskrachten of taolschultes um tot een goeie invulling te kommen.

Vanzölf prebeer we in de media zoveel meugelijk aandacht an de streektaolmaond te geven. Under andern komt er weer een grote streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden en zal RTV Drenthe naor verwachting extra aandacht an de streektaol geven.

3.1.1 Streektaolkwissen

In de gemiente Noordenveld wordt al veer jaor met veul succes een streektaolstried organiseerd. Het Huus van de Taol, de drei historische verienings en de gemiente Noordenveld bedènk de streektaolvraogen veur een soort Murphy- of pubkwis, waar meer as honderd mèensen an metdoet. In naovolging van de gemiente Noordenveld wordt dizze kwis ok in aandere gemientes daon in 2019. De organisatie lig over 't algemien bij de groep van taolschulte en keurnoten in samenwerking met een plaotselijke instelling.

3.2 Streektaolevenementen

Het Huus van de Taol prebeert organisaties, overheden, enz. an te pirdjern streektaol (ok) een stee te geven op culturele evenementen en festivals. As daarveur keuzen wordt, doew oes best zo goed meugelk van dienst te weden um tot een nuver pregram te kommen.

3.3 Drentse quizen

In 2018 hef der weer een slim succesvolle Drentse taolquiz in het Dagblad van het Noorden staon. Veul mèensen hebt metandaon en der kwam veul positieve respons. Wij gaot ervan oet dat het Dagblad van het Noorden dizze succesvolle taolquiz ok in 2019 geern weer in de kraant wil. Daor is nog gien definitieve toezegging veur daon, maor... het komt vast goed.

RTV Drenthe hef in 2018 veur de daarde maol de TV-quiz LOOS op alle warkdagen van de meertmaond oetzunden. Umdat de quiz slim populair is, komt e der in 2019 lichtkans ok weer. Het Huus van de Taol mak de - umdebij vierhonderd - vraogen.

In verscheiden gemientes wordt in 2018 een zogenuumde Streektaolstried holden (zie 3.1.1).

3.4 Activiteiten veur jongern

In 2017 bint RTV Drenthe, Biblionet Drenthe en het Huus van de Taol begunt met plannen veur een tillevisieprogramma veur kinder. Het format is in het naojaor van 2017 wieder ontwikkeld en vervolgens in schoonheid sneuveld.

De beoogde plannen van en veur oes “Jonge Honden Network” bint in 2017 naor beneden bijsteld en in 2018 wieder umdeel gaon. Het is dudelk worden dat de jonge honden waliswaor slim groots bint op Drenthe en zien taol en cultuur, maor dat ze het gemiddeld zo drok hebt met heur eigen leven dat ‘echt’ wat oet het stro zetten der simpelweg niet in zit. Zie blijft via de sociale media wal contacten onderhouden en de bosschup oetdragen.

Initiatieven die specifiek veur jongern bint, moet nog ontwikkeld worden. Te denken valt hierbij under andern an het veurtgezet onderwijs, maor concreet is hierover nog niks te melden.

3.5 Ienakterfestival 2019

Het ienakterfestival *Kört&Goed*, dat in 2017 veur de tweede maal plaatsvunden hef, was weer een prachtig succes. De organisatoren hebt er daorum veur keuzen het ienakterfestival in meert 2019 vanneis te organiseren. De veurrondes bint op vrijdag 8 meert (zaal Hingstman in Zeijen), vrijdag 15 meert (zalencentrum Wielens in Noord-Slien) en zaoterdag 16 meert in café Centraal in Runerwold. De finale is op zaoterdag 30 meert in schouwburg Ogterop in Meppel. We hoopt weer op dielname van twaalf ienaktergroepen en an publieke belangstelling reken we op 350 bezukers.

Elke dielnimmende groep kreg in de veurbereidingsfase bezuuk van een toneelspecialist um de kwaliteit van alles op een nog hoger peil te kriegen.

3.6 Peter van der Velde-jaor

Op 5 feberwaori 2018 was het honderd jaor leden dat de Noord-Drèentse schriever Peter van der Velde geboren weur. Het Huus van de Taol, de gemiente Noordenveld, de historische veriening Roon en de bibliotheek in Roon hebt van 2018 een Peter van der Velde-jaor maakt met verscheiden activiteiten. In december 2018 is de ofroning van het jaor.

Ien van de dinger die in dit kader organiseerd bint, is een fietstocht deur Noordenveld langs plekken waar Peter van der Velde over schreven hef. Op een achttal plekken is wark van Peter veurlezen tiedens de fietsdag.

Het is de bedoeling dat de fietsroute met ingang van 2019 een vast karakter kreg as een blievend eerbetoon an dizze geweldige schriever. Daor hef het Huus van de Taol trouwens gien bemuienis meer met.

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

Het Huus van de Taol hef der nao de leste docentencursus - die in 2014 twintig neie lesgevers opleverd hef - een nuver kader an goed onderlegde vrijwillige metwarkers bij kregen. Vrij veul docenten doet aander wark in het Huus van de Taol as allén datgene waar ze in de eerste plaats veur opleid bint en functioneert nou as naokieker, taolschulte, keurnoot, wiesneusmetwarker, ontwikkelaar van lesmateriaal, warkgroeplid e.d. Daor bin wij slim wies met.

Gelukkig is het tal an cursussen redelijk stabiel en kan een diel van oeze lesgevers ok op dat gebied an de bak.

As wij an streektaoeducatie denkt, dan heb we het feilijk over erfgoededucatie (al dan niet in combinatie met goed taolonderwies). Het Huus van de Taol hef een roem aanbod op het gebied van educatieprojecten en -materialen, dat in 2018 ok weer oetbreid is met prachtige dinger as bijveurbeeld de *Wiesneus 2018*, prentenboeken in de streektaol, een digitale versie van *Peter en de wolf in het Drents* (op moment van schrijven nog niet klaor, maor naor verwachting tegen het èende van 2018 wal) en opdrachten bij hiel veul items op www.wiesneus.nl.

Met Compenta (de stichting die vörmd wordt deur K&C Drenthe, ICO, Kunstbeweging en Scala) heb wij in 2018 overleg voerd um oes aanbod op het gebied van erfgoededucatie (nog) beter in het onderwies landen te laoten. Wij sluut an bij het cursusanbod richting lesgevers dat Compenta oetvoert. In samenwerking met Compenta is aanbod an naoscholing naor alle schoelen gaon. As het meugelijk is - maor dat verschilt per netwerk - verzörg wij een presentatie in netwerkbijeenkomsten. Oeze contacten met de organisatoren van coachings- en cursustrajecten bint goed en as der meugelijkheden bint, zörgt die derveur dat het Huus van de Taol zien bosschup kwiet kan. Zoas bijv. in 2018 gebeurd is op de cursus veur "Cultuurmeesters en-juffen", naodat in 2017 dat under andern in Beilen (op een naoscholingsbijeenkomst veur umdebij 35 cultuurcoördinatoren in het Huus van de Taol) en Emmen gebeurd is. In de neisbrieven van Compenta wordt geregeld aandacht besteed an onderwieskundige zaken van het Huus van de Taol.

In 2019 gaow wieder op het pad dat inslagen is.

4.1 Cursussen veur groten

Zowal Old- as Neidrenten wilt en kunt les kriegen over de Drentse taol en cultuur, belangriek veur het anfieteren van de belangstelling. Het Huus van de Taol hef vief cursussen veur dit doel. In 't verleden was der ok nog een kórte lessencyclus van drie maal (*Kom-in-de-Kunde*), maor wegens gebrek an belangstelling hew die oet het aanbod haald. As der een instantie is die geern een kórte cursus wil, maak we die op maot veur heur in örder.

4.1.2 Drenthecursus

Dizze cursus bestiet oet acht bijienkomsten van twee uur en wordt het miest geven. Cursisten leert niet allén over de taol, maor een veulheid an onderwarpen oet de Drentse cultuur komt an de orde. De cursus kan in verschillende varianten van het Drents geven worden en daor bint bijpassende cursusboeken veur beschikbaar. Die cursusboeken bint de veurbije jaoren in een nei jassie steuken en bij de tied bracht wat inhold angiet.

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

Dizze cursus bestiet oet negen lessen van twee uur en wordt net as de Drenthecursus geven in het Drèents. Je kunt het feitelijk zien as een vervolg op de Drenthecursus; we gaot (de naam zeg het al) dieper op de taol en cultuur van Drenthe in.

4.1.4 Spellingcursus

In vief lessen van twee uur kuj bij het Huus van de Taol leren hoe de Drentse spelling in mekaar zit.

4.1.5 Broescursus Drèents

Der is aal meer belangstelling veur oeze zogenuumde broescursussen: een snelle cursus waarin cursisten in een uurtie op een schiere en underholdende manier les kriegt. Met name in meertmaond-streektaolmaond is der belangstelling veur, maor ok in aandere maonden van het jaor gaow ze vanzölf niet oet de weg.

4.1.6 Moi!

Moi! is een cursus van veer bijienkomsten, speciaol veur lu die beroepsmaotig in contact komt met de Drentse taol. Die cursus is beveurbeeld geschikt veur warknimmers van RTV Drenthe en ambtenaoren en bestuurders van de gemiente en de previncie.

Previncie en gemientes waormet het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' huuft veur de Moi-cursus niet te betalen.

Ok RTV Drenthe kan in het kader van de goeie samenwerking dizze cursus gratis veur de warknimmers ofnimmern. Het vrumde is evenwal, dat oeze gewardeerde partners de cursus in 2018 niet ienmaol ofnummen hebt. Het argument is zunder oetzundering: "Gien tied!"

4.2 Veurschoelse educatie

Het preject *Klaor veur de start* is maakt deur onderwiesorganisatie ABCG (nou opgaon in Cedin), welzijnorganisatie Sedna en het Huus van de Taol. De drie instellingen bint elk vanoet heur eigen invalshoek veur 100 % overtuugd van de weerde van taolstimulering deur het inzetten van de

streektaol. Evengoed is het preject nao het oetpreberen niet of nauwelijks nog ofnummen, al wordt het bijheurende leesboek + warkboekie wal gebroekt in de VVE-sector.

Het Huus van de Taol les via oeze vrijwilligers ok veur an peuters. De jongsten kunt ok terecht op de website www.wiesneus.nl, waar veur heur ok materiaal veurhanden is.

Wieder biw allén maor incidenteel actief in de VVE-sector, namelijk as der van die kaant verzuken komt.

4.3 Basisonderwies

Via Compenta prebeer we oes aanbod arfgoededucatie beter in het onderwies landen te laoten (zie de algemiene inleiding bij dit hoofdstuk).

Elke basisschoel in Drenthe kan an de slag met streektaol. Dat kan op incidentele basis; dat kan via prejecten; dat kan structureel. In het kader van arfgoededucatie en op het gebied van oetdagender taolunderwies is materiaal veurhanden.

Hiel mooi is het dat de webstee www.wiesneus.nl (dé plek is waar alles bij mekaar bracht wordt op het gebied van Drents onderwiesmateriaal en achtergronden van streektaol en meertaoligheid) meer en meer vunden wordt deur onderwiesmèensen. Daor wordt ok gericht en structureel an warkt:

- inhoudelijke en enthousiasmerende kwartaalberichten gaot naor alle schoelen;
- tiedens het veurlezen an zowat 23.000 kinder wordt ok liedties van de wiesneus-site zungen via het digitale schoelbord - dizze liedties bint opnummen in het tiedschrift *Wiesneus*;
- via de website en social media wordt geregeld melding maakt van neie dinger;
- het project *Metzingconcerten* zörgt veur grotere belangstelling veur de website.

In 2019 wordt de website wieder vuld.

Het preject *Metzingconcerten* was in 2018 een geweldig succes. Initiatiefnemer Akke Feenstra van ICO Kunstencentrum vindt dat ok en samen met heur geef we der zoveul meugelijk bekendheid an, dat het ok in aandere gemientes (al dan niet in het kader van het cultuurmenu) oetvoerd worden kan.

Wieder bint er vanzölf activtieten in het basisonderwies - met name op de pilot-schoelen - in het kader van *Drents en Duits in het onderwies*.

4.3.1 Veurlighting

Veurlighting in de richting van het onderwies blef neudig. Gelukkig bint er aal meer lesgevers, die weet dat meertaoligheid een geweldige riekdom is en dat streektaol ok een underdiel van die meertaoligheid weden kan.

In 2017 biw - zoas hierboven al nuumd is - begunt met het oetbrengen van een digitaal kwartaalbericht veur het basisonderwies met as titel *Meer-taolig*. Dit kwartaalbericht wordt samensteld deur ien van de makers van het onderwiespakket *Echt waar? Écht waar!* en het Huus van de Taol.

Allén een mailing naor de schoelen toe is vanzölf niet genog. Het Huus van de Taol grep alle middeln an um veurlighting te geven over de weerde van streektaol, ok in het onderwies. Wij prebeert dat informerend te doen, zunder belerend te weden of het vingerdie op te heffen. Het gebeurt via lezings op zakelijke olderaovends, de sociale media, op onderwiesbijienkomsten, informatie die koppeld wordt an prejecten en gao zo maor deur.

4.3.2 Streektaoleducatie as underdiel van erfgoededucatie

Aw proot over erfgoededucatie dan kan streektaol daor prima een plek in kriegen. Der bint hiel wat meugelijkheden (een Drèents veurleesuurtie, warkwinkel, Peter en de wolf in het Drents, zingen e.d.). Het is goed um het aanbod of te stemmen met Compenta (zie hierveur).

4.3.3 Speulenderwies

Schoelen kunt ok de leskist 'Speulenderwies' een tiedtie tot heur beschikking kriegen. In dizze leskist zit vief underdielen:

- *Zuuk bij mekaor* (een memoryspel met Drèentse woorden en plaaties);
- *Woordenquiz* (een spel over interferentie);
- *Het jaor deur* (veer prootplaten met woordkaorten);
- *Drenthespel* (een groepsspel over Drenthe én het Drèents);
- *Drenthe in 12 volksverhalen* (twaalf bekende Drèentse volksverhalen in het dialect van de streek waar het verhaal zuch ofspeult, mét opdrachten).

'Speulenderwies' kan van groep 3 of gebroekt worden. *Het jaor deur* is veural geschikt veur groep 3 (eventueel 4). *Zuuk bij mekaor* is veural veur de underbouw. De aandere spellen bint veur midden- en bovenbouw.

'Speulenderwies' kan deur schoelen anvroogd worden bij het Huus van de Taol. Allewal de leskist al meer as tien jaor leden ontwikkeld is, voldöt e nog wal al is anpassing - en eventueel oet de roulatie halen - anstaonde.

4.3.4 Lesmateriaal

Aal jaor ontwikkelt het Huus van de Taol der lesmateriaal bij en daor gaow in 2019 met wieder.

Veur een belangriek diel is dat lesstof veur kôrte tied. Veur structureel gebroek is der vanzölf oes lessenpakket *Krummels* en ok *Jamero* en *Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)*. Ok is de mooie

lessencyclus *Echt waar? Echt waar!* der kommen, een combinatie van geschiedenis, begriepend lezen, Nederland en Drents). As underdiel van het veurlezen in en rondum de meertmaond is der weer een nei tiedschrift *Wiesneus* bij kommen. Wieder is der incidenteel lesmateriaal verbeterd (*Drents is een schat - een schat van een taal*). Op de pabo in Emmen bint u.a. prentenboeken maakt.

Het duidelijk en overzichtelijk op een website bij mekaar brengen van alle veurraadige lesstof gebeurt op www.wiesneus.nl, die verder ontwikkeld wordt.

4.3.5 Kört wark op schoelen

Wij hebt vanzölf het liefst dat alle basisschoelen in Drenthe structureel aandacht an de streektaal geeft. Wij hebt de heilige overtuging dat het oet cultureel perspectief en oet taolig oogpunt geweldig goed veur kinder weden zul. Jammer genog denkt niet elkenien der zo over. Daorum stimuleer wij ók het incidentele wark op schoelen. Gelukkig weet schoelen oes te vinden en schakelt ze oes in um met raod en mangs ok met daod bij te staon.

Een geweldig mooie incidentele activiteit is het veurlezen an basisschoelkinder, dat via oeze taolschultes organiseerd wordt. In 2018 is an maor liefst 22.790 kinder veurlezen. Dat is een geweldig succes. En al is het maor een incident, het blef de kinder wal bij. Boetendes kreg elk kind waar an veurlezen is een Junior-tiedschrift (de *Wiesneus*), dat de aandacht blievender mak.

4.4 Veurtgezet onderwijs

4.4.1 Algemien

De streektaal blef in het veurtgezet onderwijs een ondergescheuven kind. Der bint een stuk of wat schoelen die aal jaor een preject met een streektaolige invulling doet, maor dat bint er te weinig. Wij blijft perberen om het veurtgezet onderwijs in contact te brengen met de streektaal. In 2018 is dat bijveurbeeld gebeurd in het kader van het onderzoek van Joanne van der Boom, lestejaors student van de Research Master Language & Cognition an de RuG (zie hierveur 1.5 Bereik jongern). Via oeze taolschultes en het samenstellen van een kant-en-klaor lessenspakket wil weer meer streektaal in het veurtgezet onderwijs veur mekaar kriegen (zie ok 1.5 Bereik Jongeren).

4.4.2 Kört wark op schoelen

Schoelen die het Drèents under de aandacht van kinder brengen wilt, zul wij naor vermogen helpen. De contacten met de schoelen waar we aal jaor actief bint, hol we warm. We prebeert op meer schoelen an 't wark te kommen. Körtlopende prejecten, die we samen met aandere instellings oetvoeren kunt, zuw niet oet de weg gaon.

4.5 Middelbaar beroepsunderwies

Veur het middelbaar beroepsunderwies hef het Huus van de Taol een module streektaol ontwikkeld: een serie van drie warkwinkels van anderhalf uur, waarbij een drietal cursusboekies en powerpoints as begeleidend materiaal dienst doet. Op het Drenthe College in Emmen is dit streektaolige diel van de opleiding oetprebeerd. Zowal studenten as onderwiesgeveden op het Drenthe College waren positief, maor de weerde van gedegen streektaolunderwies in de opleiding wordt klaorblikelijk niet underkend. Dat is jammer en niet terecht, getuge het onderzoeksrapport van Josine Loeven over de meerweerde van het gebroek van streektaol in de zörg. De titel van het rapport is 'Als je plat kunt praten, moet je het niet laten'. Veur een belangriek diel is dat ok de bosschup: proot plat aj dat kunt, want de zörgbehoevende klanten vaart er wel bij.

De pogingen um meer voet an de grond te kriegen hef tot nou an toe feilijk maor bar weinig risseltaot had. Het is ofhankelijk van individuele lesgevers of der op het gebied van meertaoligheid meer gebeurt in het middelbaar beroepsunderwies. Naor verwachting zal dat in 2019 niet aans weden, maor gestaoge jagers vangt de dikste hazen en daorum... blief wij het preberen.

As veurbeeld van een individuele lesgever die de weerde van streektaol wal underkent, kuw Nicole Huls van het Drenthe College in Emmen numen. Zie wol in 2018 een prejectweek over Drents en meertaoligheid organiseren. Zie hef het Huus van de Taol daorbij um ondersteuning vraogd, die vanzölf geern verliend wordt. Maor deur umstandigheden is de prejectweek niet deurgaon. Wat die umstandigheden waren, is niet dudelk worden. Maor feilijk is dit wal symptomatisch: der huuf maor hiel weinig te gebeuren um het beetie aandacht veur de streektaol verdwienen te laoten. Lichtkans wordt er in 2019 weer warkwinkels geven, ofhankelijk van de vraog vanzölf.

4.6 Hoger beroepsunderwies

Wat het hoger beroepsunderwies angiet, is de andacht ok in 2019 veural richt op de pabo in Emmen (NHL / Stenden). Wij bint er slim wies met dat het actieplan "Bevordering van het Drents en het Duits in het onderwijs" in 2016 in warking gaon is. De structurele plek veur de streektaol in het curriculum lig dan beter vast. Het Huus van de Taol is betrökken bij de taolactiviteiten op Stenden / NHL en hef zitting in de klankbordgroep. In de begeleiding van de pilotschoelen die an Drents doet, speelt het Huus van de Taol een rol.

De aanvraag veur nog ies vier jaor structurele ondersteuning van meertaoligheid in het hoger beroepsunderwies is bij de provincie indiend. We hoopt op een positieve beoordieling. De kans bestiet dat het vervolg van het mooie preject niet veur vier, maor veur twee jaor toekend wordt.

5. Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe

Het Huus van de Taol ondersteunt meinsen en organisaties die te maken hebt mit het uitgeven van boeken en publicaties in Drenthe en het stimuleren van het Drents.

Het Huus van de Taol zöcht contact mit aandere uitgevers, culturele instellings en verenigings as er meugelijkheden bint um meer meinsen in contact te brengen mit de Drentse schrieverij.

In 2019 staot op het program:

- Uutgave van boeken en e-boeken (zie ok 5.2).
- Het onderhouden / uutbreiden van contacten mit culturele organisaties waar eventueel meertalige projecten mit op te zetten bint, bijv. beeldende kunst- en muziekorganisaties, musea en galleries of het Drents Archief.
- Anlevern van materiaal veur diverse neisbrieven, zoas die van K&C Drenthe.
- Hölpn mit vertalings.
- Contact zuken mit organisaties mit as doel boeken/bundels veur een deel via die kanalen of te zetten of te financieren, bijv. Drents Landschap of Marketing Drenthe.
- Het ondersteunen van schrievers die in eigen beheer een bundel wilt maken. De ondersteuning bestiet uut redactionele begeleiding, spellingsuniformering en vormgeving en productie.
- Het Huus van de Taol ondersteunt activiteiten waar as Drentse schrievers bij betrökken bint, o.a. deur het geven van advies en invulling van het programma. Dat geldt bijveurbeeld veur bibliotheken, culturele verenigings, verzorgingshuzen en verenigings van Vrouwen van Nu. Schrievers kriegt de meugelijkheid heur wark te prissenteren op dizze podia en heur naamsbekendheid te vergroten.
- T.g.v. meertmaond-streektaalmaond wordt veur kiender het tiedschrift *Wiesneus* emaaft, dat wordt verspreid op de Drentse basisschoelen. Hier kunt kiender, en heur leerkrachten en olders, kennismaken mit eigentiedse verhalen en gedichies in de streektaal. De oplage van *Wiesneus* zal in 2019 umdebij 26.000 wezen en het blad zal ok, mit anepaste tekst, worden gebruikt in Grunning, Overiessel en de Achterhoek (zie ok 4.3.5: Kört wark op schoelen).
- Het Drents Museum, Oetgeverij Koninklijke Van Gorcum en het Huus van de Taol wilt in de maande een boekie maken met as titel *100 maol Kunst op zien Drents*. Het wordt een speuls en mooi vörmgeven boekwarkie dat de prachtige kunst in het Drents Museum zien lat en toegeliëks ok de (meer)taolige riekdom. Bij elk kunstveurwark wordt deur het Huus van de Taol een bijpassend Drents woord zöcht. Dit Drentse woord komt vergroot boven vertaolingen in het Nederlands, Engels, Duuts, Frans en Chinees te staon.

5.1 Begeleiding en ondersteuning schrijvers

- Schrijvers van Drentse teksten kunt heur wark anbieten an de redacteur of een aandere mitwarker veur advies en correctie of veur eventuele beoordeling. Ok schrijvers die niet direct publicatie veur ogen hebt, kunt zo heur eigen schrieferij verbeteren.
- Bij het Huus van de Taol bint twee schriefwarkgroepen actief. Zij koomt van september tot mei bij mekaar in Beilen en bespreekt mekaars wark.
- Mit het oog op kwaliteitsverbetering wordt veur schrijvers cursussen egeven. In 2019 wordt alle schriefwarkgroepen begeleid deur een mitwarker van het Huus van de Taol, meestal de redacteur. An het begun van elke schriefaovend gef zij drei kwartier taal-en schrieftheorie; daar kunt alle warkgroepleden an mitdoen. De mitwarker gef daarnaost op verzuuk advies en commentaar bij het wark.
- In februari/meert biede wij een cursus social media an, mit as doel schrijvers meer bekend te maken mit de meugelijkheden van dizze neie media.
- In het naojaor organiseer wij een masterclass veur ervaren schrijvers. Veur dizze iendaagse cursus vraoge wij een landelijk bekende schriever zien kennis mit heur te delen.
- Deur projecten te bedeknen wordt schrijvers uutedaagd nei wark in het Drents te schrieven. Bij boeken over natuur of geschiedenis van Drenthe wordt actief ezöcht naor meugelijkheden veur schrijvers um in de Drentse taal bijdragen te levern. Veur het neie Tiedschrift *Zinnig* wordt per nummer een thema bedacht. De opdrachten daarveur kunt schrijvers anzetten tot het maken van nei wark.
- In 2019 wordt schrijvers uuteneudigd neie veurleesverhalen veur kiender te schrieven die in de basisschoelen veurelezen kunt worden in de meertmaond. Dizze verhalen wordt ebundeld en vormt zo het bedankedo veur de veurlezers. Daarnaost wordt de verhalen as digitaal bestand anebeuden an de schoelen, dit wordt bovendien as gespreuken verhaal aneleverd. Op dizze maniere kunt basisschoelen en kienderopvangcentra een groot antal Drentse kienderverhalen verzameln.
- Bij alle activiteiten van het Huus van de Taol wordt onderzöcht of der meugelijkheden bint veur begunnende schrijvers um ervaring op te doen. (bijv. bij *Wies mit Drents, Lös Huus op locatie*).

5.2. Boeken en e-boeken

Bij het uitgeven van boeken en tidschriften hef het Huus van de Taol/ Het Drentse Boek te maken mit uitdagings as:

- Het vienden van een nei publiek veur oonze publicaties.

- Oonze uitgeverij hef mit dezölfde invloeden van neie ontwikkelingen op de boekenmarkt te maken as elke aandere uitgeverij. E-boeken, boeken op het internet en neie vormen van schrieven (Blogs, Zeer Korte Verhalen - Twitterverhalen bijveurbeeld) maakt het neudig die voortgang nauwlettend in de gaten te holden. Het Huus van de Taol is veurbereid op neie stappen as die neudig bint, der wordt e-boeken emaaft en er kooft boeken as pdf-downloads beschikbaar op oonze webstee (bv. Drentse Literatuurgeschiedenis deel 1 en 2). Echter: Nog steeds bint ok (inter-)nationale uitgevers mit betrekking tot e-boeken ofwachtend, umdat de verkoop van e-boeken ok in 2018 nog steeds stark achterblef bij het fysieke boek. Uuteindelijk is de e-boekverkoop nog mar 5,9 % van de totale boekverkoop. In Amerika waar de verkoop een veul grotere vlucht nam, is al een paar jaor een geliekblievende lijn te zien. Het is nog steeds onzeker welke kaante de ontwikkelings op gaot, en dat liekt per genre nogal te verschillen. De percentages verkochte e-boeken van Het Drentse Boek bint daorin niet aans as de landelijke trend.
- Oonze uitgeverij kös derveur um jaarlijks minimaal twei boeken ok as e-boek uut te geven. Daorbij is het utgangspunt dat het soort boek bepaolt welke daorveur in anmarking komp. Een historisch naoslagwark of dichtbundel is niet geschikt as e-boek; een roman, novelle of literatuurgeschiedenis wel. In 2019 hebbe wij daorveur de boeken van Tieme Woldman en Marga Zwiiggelaar in gedachten.
- Veur producties van derden: zie 5.9.
- In 2019 kooft er zo'n zes à zeuven neie boeken uut, waarbij rekening holden wordt mit een goeie verdeling van commerciële en ideële uitgaven. As het ienigszins meugelijk is, zal der een evenwichtige verdeling wezen tussen proza en poëzie en tussen fictie en non-fictie. Vanzölf is ien en aander ofhankelijk van het aanbod. Herdrukken wordt der maakt as dat neudig is. Verkoop van zowel papieren as digitale boeken, giet via de reguliere Drentse boekhandels en oonze eigen webwinkels.

In veurbereiding veur 2019 bint in elk geval de volgende boeken:

- Kienderverhalen	Kienderboekenproject
- Verhalenbundel	Chris Canter
- Historische misdaadroman	Marga Zwiiggelaar
- Vertaalde gedichten Erik Hartevelde	Geert Otto Nijland
- Treinkaping	Tieme Woldman

Samenwerkingsprojecten:

- <i>50 hunebedden</i> , pentekeningen	Arie Goedhart

- *De geschiedenis van Zweeloo* Warkgroep Historische vereniging Zweeloo
- *100 maal kunst op zien Drents* Drents Museum, Koninklijke Van Gorcum en HvdT.

Eigen beheer:

- Verhalenbundel Patrick Visser

5.3. Tiedschriften

5.3.1 Drents Letterkundig tiedschrift *Roet*

Het Drents Letterkundig tiedschrift *Roet* zal in 2019 veer keer verschienen. De redactie bestiet uut Lukas Koops, Jan Harbers, Ton Peters en Sascha Landkroon. Zij bint gezamenlijk verantwoordelijk veur de inhold. *Roet* publiceert zowel streektalige- as Nederlandstalige poëzie en proza. Neie boeken wordt bespreuken waarbij het streven is dat de recensent gien directe betrökkenheid hef bij de Drentse schrieverij. Hoewel de redactie verantwoordelijk is veur de inhold van *Roet*, zul wij der op letten dat er genog Drentstalig werk plaatst wordt. Jaorlijks kan er ien themanummer verschienen.

Elk jaor organiseert de redactie een schrieverscafé. Dit schrieverscafé is bedoeld um schrievers te inspireren en um de onderlinge contacten tussen schrievers te bevordern.

5.3.2 Tiedschrift *Zinnig*

Eind febrewari 2017 is het eerste nummer van *Zinnig* verschenen, de opvolger van *Maandewark* en *de Taolkraant*. Wij streeft naor meer lezers veur oes prachtige blad in 2019; op dit moment is het tal an lezers rdelijk stabiel, maor de stijgende lijn vin wij neudig. Met *Zinnig*, een magazineachtig blad, wordt probeerd een grotere en ok jongere doelgroep an te spreken. In het tiedschrift staot interviews, columns, taolweeties, recensies, foto's, recepten, puzzels, informatie van het Huus van de Taol en Drèentstaolige strips. Vanzölf ontbrek het ok niet an mooie Drèentse verhalen en gedichten.

Het blad telt 32 pagina's en komp zes keer in 't jaor uut. *Zinnig* hef op dit moment een totale oplage van 2500 stuks. Verkoop in de winkels kan en mut beter. De mieste Zinnigs gaot naor de abonnees. Doel is um de oplage in 2019 uut te breiden naor 2700.

Ok kunt abonnees in 2019 het blad digitaal lezen mit de *Zinnig*-app.

5.4 Eigen publicaties

5.4.1 Wetenschappelijke publicaties

Het wark veur het Drents verkleinwoordenboek, een beschrijving van het systeem van Drentse verkleinwoorden op basis van gegevens van de internetenquête *Vraag & Antwoord*, het

Woordenboek van de Drentse Dialecten en deur middel van literatuurstudie is ofrond en de publicatie over dit onderwarp is in september 2018 prissenteed.

In 2019 wordt er begund met het onderzoek naor de grammatica van de Drentse warkwoorden.

Hierveur wordt een prejectplan maakt en aanvullende subsidie aanvraagd.

In de maande met Grunneger Siemon Reker wordt prebeerd de publicatie “Dikke Woorden” van de grond te kriegen. Ok hierveur is externe financiering en menskracht neudig.

5.4.2 B'ART 5

De *B'ART 2018* is weer geweldig goed worden, maor het boek is niet goed genug verkocht. De redactie en het personeel van het Huus van de Taol hebt zuch der oetgebred over beugen en bint tot de conclusie kommen dat deurgaon met de ‘olde’ B'ART feilijk niet kan. Anpassing in vörm en scharper letten op de financiën biedt evenmin garantie veur de toekomst. Het bestuur van het Huus van de Taol kun dan ok niet aans as besluten, dat het oetgeven van de B'ART 5 niet past in verantwoord oetgavebeleid.

5.4.3 Moi! Kuj 't even wachten?

De oetgave *Moi! Kuj 't even wachten* vertelt op een plezierige, leegdrempelige manier wat dinger over het Drents. Dat er ok een portie humor in verwarkt is, sprek hiel veul mèensen an. Het boekie wordt dan ok slim wardeerd en is veur een koppel volk een eerste of tweede stappie op weg naor meer kennis van streektaol en een positievere kiek derop. De oetgave *Moi! Kuj 't even wachten* wordt geregeld herdrukt.

5.5 Toneelfonds

Het Huus van de Taol is in het bezit een groot aantal Drentstaolige toneelstukken. Het giet um kwalitatief goeie stukken, die um wat veur reden dan ok niet bij de reguliere oetgevers te laande kommen bint. Dat is jammer. Drentstaolig toneel is een belangrieke drager van de taolcultuur. Ienmaal in 't jaor vertel wij alle Drentse toneelverenings welke stukken wij hebt. Wij gebroekt marktconforme priesen, want het is niet oonze bedoeling um de bestaonde oetgeverijen in de wielen te rieden.

In oes toneelfonds heb wij o.a.: blijspeulen, ienakters, kluchten, klassieke stukken, damestoneel, kiendertoneel, kerststukken. In alle genres bint stukken beschikbaar. Schrievers van toneelstukken kunt neie stukken bij oens anbieten.

Een kleine redactie, bestaonde uut twee prominenten van de Drentse toneelwereld, beoordeelt de stukken en schref een format. Dit format wordt publiceerd op de webstee van het Huus van de

Taol. Zo kunt toneelverenigingen in huus het aanbod bekijken en heur keuze maken. As der (nei) aanbod is, zul wij in 2019 weer een stuk of wat toneelstukken op de webstee zetten.

5.6 Taal an Taofel

Het Huus van de Taol organiseert verscheiden activiteiten um zo een podium te bieden an (ankomende) schrievers en muzikanten. Taal an Taofel is zo'n activiteit.

In Dwingeloo, Noord-Sleen en Vries wordt op veer zundagen in 't jaor een programma anbeuden dat bestiet uut poëzie, proza, muziek en lekker eten. Veurnamelijk in de streektaal. Het aantal bezukers van Taal an Taofel is redelijk constant en wij reket in 2019 weer op zo'n 800 meinsen. De organisatie van Taal an Taofel is in handen van vrijwilligersteams van 3 à 4 personen. Het Huus van de Taol ondersteunt en begeleidt dizze vrijwilligers. Lös van wat organisatiekosten is Taal an Taofel kostendekkend.

Wij onderzoekt de meugelijkheden um, naost de reguliere Taal an Taofel, een neie activiteit an te bieden. Beveurbeeld een programma mit kunstenaars en schrievers. Eventueel themagericht.

5.7 Schriefwedstried

In het naojaor van 2019 wordt het thema van de tweejaarlijkse schriefwedstried bekend emaaft. De priesuutreiking zal in meert 2020 weden.

5.8 Literatuurfestival Zomerzinnen

In 2014 is Zomerzinnen een zelfstandige stichting eworden en het literatuurfestival zal in 2019 in Dwingeloo eholden worden. Het Huus van de Taol probeert der veur te zorgen dat der ok dan weer Drèentstalige schrievers en zangers op 't programma staot en onderzocht wordt of der in 2019 ok weer een naodere samenwerking komen kan in verbaand mit een vertaalproject.

5.9 Producties veur derden

De ontwikkeling van neie communicatievormen hef as bijkomend effect dat schrievers waarvan het manuscript ofewezen is deur de uitgeverij, ok zölf heur boeken via internetanbieders kunt laoten printen veur absurd lege priesen. Er is gien enkele kwaliteitsgarantie en verkoop mut deur heurzölf gebeuren.

Dat betieket concreet dat er geregeld bundels verschient waarvan de spelling en opmaak bedroevend slecht is. Dit is schadelijk veur het Drents, umdat daormet de suggestie ewekt wordt dat 'iedereen maar wat doet.' Onder het motto: if you can't beat them, join them, is het Huus

van de Taol een tegenoffensief begund deur de meugelijkheid te bieden dat schrievers - tegen een redelijke vergoeding - gebruik maken kunt van de adviserende diensten en deskundigheid van het Huus van de Taol, m.b.t. spelling, redactie en productie.

In 2019 geldt dit in elk geval veur de verhalenbundel van Patrick Visser.

6. Streeктаolmeziek

6.1 Promotie

Der wordt anholdend tied investeed in het zo goed meugelijk promoten van de streeктаolmeziek. Wij doet oes best een goed netwerk op te bouwen en te underhouden.

Dat netwerk betiet oet tekst- en liedtiesschrievers, muzikanten, aandere organisaties op cultuuriel gebied, streeктаolorganisaties, media, peblik, enzowieder. Dat giet diels op de 'olderwetse manier', maor ok via de 'neie', digitale manier.

Ok in 2019 wordt het Drents Liedties Festival lichtkans weer organiseerd deur stichting REUR. Het Huus van de Taol hef gien bemuienis meer met de organisatie dervan. Vanzölf promoot het Huus van de Taol het Drents Liedtiesfestival zo veul as het kan en stiet het de neie stichting ok half.

6.2 Meziekwerkgroep

Het Huus van de Taol hef in 2017 ok weer een meziekwerkgroep saomensteld. Een groep van vief leden, waaronder muzikanten, tekstschrievers en zangeressen zal in 2019 perberen om de Drèentstaolige muzikanten, zangers en bands haalf te staon en activiteiten op 't gebied van de Drèentse meziek te stimuleren. De leden van de werkgroep kunt met ideeën en plannen kommen en die (ten diele) ok oetvoeren. In 2018 hef de werkgroep het plan ontwikkeld um te kommen tot de productie van een grote Drentstaolige musical, die op de planken bracht worden mot in de vroggere dierentuun in Emmen.

In 2019 mot dit plan wieder concreet maakt worden en mot dudelk worden of der genog prejectgeld binnenkomt.

6.3 Adviesfunctie

Organisaties en individuen klopt ok op meziekgebied geregeld um advies an bij het Huus van de Taol. Vanzölf vin wij dat mooi; het heurt bij oeze primaire taak. As wij met raad en daod bijstaon kunt, doew dat naor beste vermogen. As het giet um advies bij het samenstellen van een meziekavond, keuze van artiesten, spellingcontrole, taoladvies e.d. bin wij prima in staat um de adviesfunctie oet te voeren. Binnen 48 uur handel wij de vraag of.

As der echt muziekinholdelijke raad vraogd wordt, kun wij niet aans as deurverwiezen naor aandere deskundigen, bijv. de lu van de meziekwerkgroep. Met het wegvallen van de functie van meziekmetwerker heb wij dit specialisme niet meer in hoes. Ok in dit geval kreg de vraogsteller binnen 48 uur bericht.

6.4 Bibliotheekfunctie

De vrijwilliger die de algemiene bibliotheek van het Huus van de Taol bijholdt en nei wark invoerd, nimt ok de meziekbibliotheek veur heur rekening.